

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการ ขยะพลาสติก

ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

Action Plan on Plastic Waste Management
Phase I (2020 - 2022)

กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ISBN 978-616-316-630-2 คพ. 04-213

มติคณะรัฐมนตรี

ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ให้ความเห็นชอบกับ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

รัฐบาลได้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากขยะพลาสติก โดยนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้มีข้อสั่งการในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับทุกภาคส่วนเร่งรัดดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก แบบบูรณาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการบริหารจัดการพลาสติกตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกภายใต้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติขึ้น และได้จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะพลาสติกของประเทศ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติ ดังนี้

๑. เห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ พ.ศ. (๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ต้องเร่งดำเนินการ ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

๒. มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

คำนำ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องเร่งดำเนินการในช่วง ๓ ปี เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สภาพสังคม และเศรษฐกิจ โดยได้นำหลักการจัดการพลาสติกตลอดวงจรชีวิต หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชน (Public Private Partnership) หลักการว่าด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) หลักการผู้ผลิตมีส่วนร่วม (Extended Producer Responsibility : EPR) โดยผู้ผลิตมีส่วนร่วมในการจัดการขยะพลาสติก เพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในการจัดทำแผนปฏิบัติการฉบับนี้

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในรูปแบบของคณะกรรมการการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางและทิศทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะพลาสติกของประเทศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการฯ อย่างบูรณาการ ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทะเลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องและตอบสนองเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

(นายวราวุธ ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๕
๑.๑ ความเป็นมา	๖
๑.๒ วัตถุประสงค์	๗
๑.๓ กรอบแนวคิดการดำเนินงาน	๗
บทที่ ๒ การประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการพลาสติก	๙
๒.๑ ภาพรวมการพัฒนาที่ผ่านมา	๑๐
๒.๒ ความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)	๑๑
บทที่ ๓ สถานการณ์และปัญหาด้านการจัดการขยะพลาสติก	๑๓
๓.๑ สถานการณ์ขยะ	๑๔
๓.๒ สถานการณ์ขยะพลาสติก	๑๔
๓.๓ การจัดการขยะพลาสติก	๑๕
๓.๔ ปัญหาการจัดการขยะพลาสติก	๑๖
บทที่ ๔ การดำเนินงานที่ผ่านมา	๑๘
๔.๑ ความร่วมมือระหว่างประเทศ	๑๙
๔.๒ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน	๑๙
๔.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	๒๑
บทที่ ๕ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๕
๕.๑ ปัจจัยความเสี่ยง	๒๖
๕.๒ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	๓๑
บทที่ ๖ ความเชื่อมโยงกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง	๓๒
๖.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	๓๓
๖.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๓๔
๖.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ	๓๕
๖.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	๓๖
๖.๕ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	๓๗
๖.๖ แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ	๓๗
๖.๗ แผนดำเนินการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy Action Plan) ของสหภาพยุโรป	๓๘
๖.๘ ปฏิญญา 3R กรุงเทพฯ ว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากขยะพลาสติกโดยใช้หลักการ 3R และเศรษฐกิจหมุนเวียน (Bangkok 3R Declaration Towards Prevention of Plastic Waste Pollution through 3R and Circular Economy)	๓๙
๖.๙ กรอบปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล (ASEAN Framework of Action on Marine Debris)	๔๐
๖.๑๐ ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน (Bangkok Declaration on Combating Marine Debris in ASEAN Region)	๔๑

สารบัญ

บทที่ ๗	แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)	๔๓
๗.๑	วิสัยทัศน์	๔๔
๗.๒	เป้าหมาย	๔๔
๗.๓	มาตรการ	๔๕
๗.๔	การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ	๔๗
๗.๕	การติดตามประเมินผล	๕๒
๗.๖	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๕๒
ภาคผนวก		๗๑
ภาคผนวก ก	Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓	๗๒
ภาคผนวก ข	Bangkok 3R Declaration Towards Prevention of Plastic Waste Pollution through 3R and Circular Economy	๗๕
ภาคผนวก ค	Bangkok Declaration on Combating Marine Debris in ASEAN Region FINAL	๘๑
ภาคผนวก ง	ASEAN Framework of Action on Marine Debris	๘๔
ภาคผนวก จ	คำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๑๕/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก	๘๙
ภาคผนวก ฉ	คำสั่งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ที่ ๑/๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก และคำสั่งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ที่ ๒/๒๕๖๑ เรื่อง เพิ่มเติมองค์ประกอบคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก	๙๑
ภาคผนวก ช	คำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์	๙๖
ภาคผนวก ซ	คำสั่งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ที่ ๑/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์	๙๙

บทที่

๑

บทนำ

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

ประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ถูกจัดว่าเป็นประเทศลำดับต้นๆ ของโลกที่เป็นแหล่งสำคัญของขยะพลาสติกในทะเล และหลายประเทศทั่วโลกกำลังประสบกับวิกฤตขยะพลาสติกที่มีจำนวนมหาศาล สืบเนื่องจากมีการนำพลาสติกมาใช้ทดแทนผลิตภัณฑ์อื่นมากขึ้น เนื่องด้วยคุณสมบัติของพลาสติกที่มีความยืดหยุ่นสามารถขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายรูปแบบ โดยในช่วง ๑๐ ปี ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีขยะพลาสติกเกิดขึ้นประมาณร้อยละ ๑๒ ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมด หรือประมาณปีละ ๒ ล้านตัน มีการนำขยะพลาสติกกลับไปใช้ประโยชน์เฉลี่ยประมาณปีละ ๐.๕ ล้านตัน ส่วนที่เหลือ ๑.๕ ล้านตัน ไม่ได้ถูกนำกลับไปใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โดยส่วนใหญ่เป็นพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastics : SUP) อาทิ ถุงร้อน ถุงเย็น ถุงหูหิ้ว แก้วพลาสติก หลอดพลาสติก กล่องโฟมบรรจุอาหาร พลาสติกเหล่านี้ใช้เวลาในการย่อยสลายนับร้อยปีแต่มีอายุการใช้งานสั้นมาก โดยจะถูกทิ้งเป็นขยะมูลฝอยด้วยปริมาณและสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และถูกนำไปฝังกลบรวมกับขยะมูลฝอยอื่นๆ โดยทั่วไปแล้วขยะพลาสติกมีความคงทนและสามารถทนต่อแรงอัดได้สูง จึงใช้พื้นที่ในการฝังกลบมากกว่าขยะประเภทอื่น ทำให้ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณและพื้นที่ฝังกลบ นอกจากนี้ การทิ้งขยะพลาสติกไม่ถูกต้องทำให้เกิดขยะกระจายทั่วไป ก่อให้เกิดปัญหาการอุดตันตามท่อระบายน้ำในเมืองส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำท่วมเมื่อฝนตกหนัก ปัญหาขยะลอยในแม่น้ำ ลำคลอง บางส่วนลงสู่ท้องทะเล ก่อให้เกิดปัญหาเศษขยะพลาสติกและไมโครพลาสติก ซึ่งเป็นปัญหามลพิษทางทะเลที่พบการแพร่กระจายในสิ่งแวดล้อมทางทะเลทั่วโลก ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเล ห่วงโซ่อาหาร และการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ อีกทั้งยังแพร่กระจายอยู่ในสิ่งแวดล้อม เช่น ชายหาด ตะกอนดิน ในปากแม่น้ำ ตลอดจนการเข้าสู่ห่วงโซ่อาหารของมนุษย์

รัฐบาลได้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากขยะพลาสติก โดยนายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับทุกภาคส่วนเร่งรัดดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกแบบบูรณาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการบริหารจัดการพลาสติกตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ปลายทาง ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และคณะทำงานด้านการพัฒนา กลไกการจัดการพลาสติกภายใต้คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก กรมควบคุมมลพิษ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการฯ และคณะทำงานฯ จึงได้จัดทำ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ (Thailand's Roadmap on Plastic Waste Management 2018 - 2030) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะพลาสติกของประเทศ

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานขับเคลื่อนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต้องเร่งดำเนินการ โดยต้องแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่สำคัญทั้งทางบกและทะเลได้อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๒.๒ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการพลาสติกของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน โดยดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง

๑.๒.๓ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพลาสติก ให้มีการผลิต การนำเข้า การบริโภค และการนำกลับมาใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทะเล โดยใช้มาตรการทั้งทางโครงสร้าง กฎระเบียบ องค์กรการจัดการ การจัดการข้อมูล การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

๑.๓ กรอบแนวคิดการดำเนินงาน

๑.๓.๑ หลักการจัดการพลาสติกตลอดวงจรชีวิต (Life Cycle)

๑) การจัดการพลาสติกในขั้นตอนการออกแบบและการผลิต โดยการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ หรือ Eco-Design

๒) การจัดการพลาสติกในขั้นตอนการบริโภค

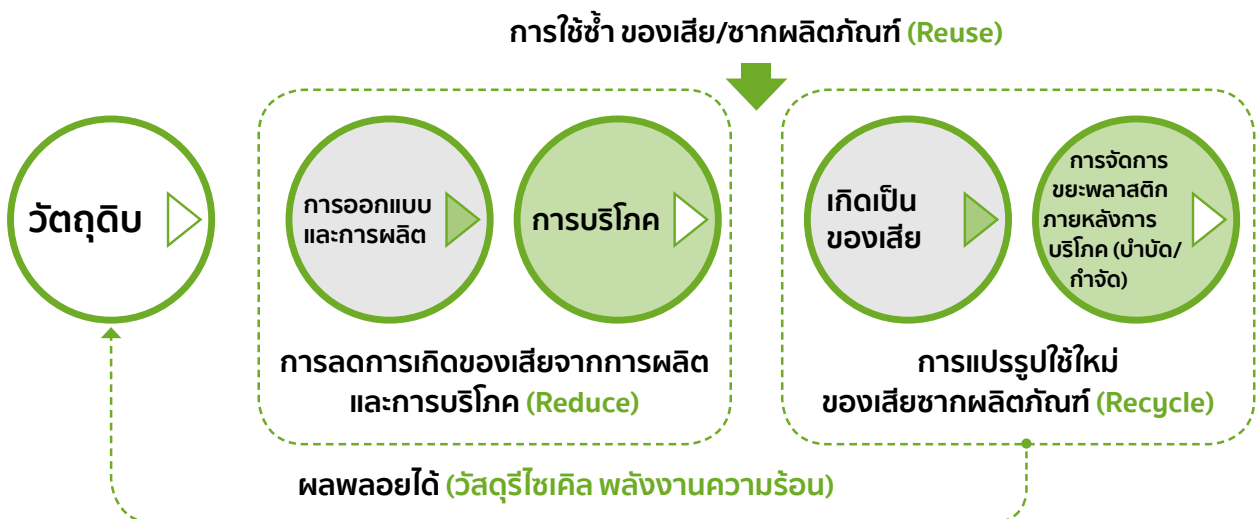
๓) การจัดการพลาสติกหลังการบริโภค ได้แก่ การคัดแยก การเก็บขน การนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการกำจัด

๑.๓.๒ หลักการ 3R

๑) การลดการเกิดของเสีย (Reduce) ที่แหล่งกำเนิดในขั้นตอนของการออกแบบ การผลิต และการบริโภค โดยการลดปริมาณการใช้ลงโดยใช้เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้อย่างฟุ่มเฟือยเพื่อลดการสูญเสียและลดปริมาณขยะให้มากที่สุด

๒) การใช้ซ้ำ (Reuse) โดยการนำของเสียบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีก โดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพ

๓) การนำมาแปรรูปใช้ใหม่ (Recycle) เป็นการนำขยะรีไซเคิล ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้มาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต หรือเพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

๑.๓.๓ หลักการมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชน (Public Private Partnership)

โดยทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ต้องเข้ามารับรู้และมีส่วนร่วมในการจัดการพลาสติก ตั้งแต่การผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง

๑.๓.๔ หลักการว่าด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

โดยเน้นการใช้วัตถุดิบ ทรัพยากรและผลิตภัณฑ์อย่างคุ้มค่าที่สุด และมีการสร้างของเสียที่ต่ำที่สุด หรือไม่มีเลย ด้วยการนำกลับมาใช้ประโยชน์หมุนเวียน เพื่อให้เกิดการจัดการขยะพลาสติกอย่างยั่งยืน

๑.๓.๕ หลักการผู้ผลิตมีส่วนร่วม (Responsible Consumption and Production)

ผู้ผลิตมีส่วนร่วมในการจัดการขยะพลาสติก โดยใช้หลักการ (Responsible Consumption and Production) สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน

บทที่
๒

การประเมินสถานการณ์
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
จัดการพลาสติก

บทที่ ๒ การประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการพลาสติก

๒.๑ ภาพรวมการพัฒนาที่ผ่านมา

วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ เป็นทิศทางหลักในการพัฒนาของโลกหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมาย และ ๑๖๙ เป้าประสงค์ รวมถึงข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความเข้มข้นขึ้น จะมีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต ที่ผ่านมาตรฐานทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยถูกนำไปใช้ในการพัฒนาจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง พื้นที่ป่าไม้ลดลง ทรัพยากรดินและน้ำเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและต้นทุนทางเศรษฐกิจ ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติมีความผันผวนและรุนแรงมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยจึงต้องกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างยั่งยืนบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการเติบโตที่เน้นหลักของการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ รักษา พื้นฟูและสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินความพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคม ยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานาน ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การแข่งขันด้านเศรษฐกิจที่เข้มข้นมากขึ้น และมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๒ นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัว โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมาก แต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพและการพัฒนา ประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัย ส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน จำนวนประชากรวัยแรงงานลดลง รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเริ่มร่อยหรอและเสื่อมโทรมลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศทั้งทางบกและทะเล ในขณะที่การบริหารจัดการภาครัฐยังด้อยประสิทธิภาพ ขาดความโปร่งใส และมีปัญหาคอร์รัปชันเป็นวงกว้าง ทำให้การผลักดันขับเคลื่อนการพัฒนาไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เต็มที่ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา

ส่งผลให้ประเทศไทยมีโครงสร้างพื้นฐานที่มีการพัฒนาครอบคลุมมากขึ้น และการบริการทางสังคมทุกด้านมีความครอบคลุมทั่วถึง ทำให้รายได้ประชาชนสูงขึ้น ปัญหาความยากจนลดลง และคุณภาพชีวิตประชาชนดีขึ้น ผลจากการปรับเปลี่ยนของสภาพแวดล้อมของการพัฒนาทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้รายได้ต่อหัวของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นกว่า ๑๐ เท่า ในขณะที่เดียวกันจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็น ๖๗ ล้านคน ได้ส่งผลให้ทรัพยากรมีความเสื่อมโทรมและก่อให้เกิดมลพิษมากขึ้น ในขณะเดียวกันการผลิตและการบริโภคของผู้ประกอบการและประชาชนที่ฟุ่มเฟือย รวมทั้งขาดการตระหนักถึงการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งในเรื่องขยะ น้ำเสีย คุณภาพอากาศ ที่มีความรุนแรงมากขึ้น ปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม อันเนื่องจากปัจจัยต่างๆ อาทิ นโยบายด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่มีความต่อเนื่อง ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องล้าสมัยและมักไม่มีการบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม ความพยายามในการสร้างรายได้เศรษฐกิจ อาทิ การพัฒนาการเกษตร อุตสาหกรรม บริการท่องเที่ยว ล้วนส่งผลให้ปัญหาต่างๆ ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไขกลับสะสมพอกพูนมากขึ้น กลายเป็นปัญหาที่ซับซ้อนยากต่อการแก้ไข

ดังนั้น การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อวางรากฐานของประเทศ ในระยะยาวให้มุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ของแผนที่สอดคล้องเชื่อมโยงและรองรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกันไปตลอด ๒๐ ปี ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ที่มีปัญหาอย่างต่อเนื่องยาวนาน อาทิ ปัญหาด้านการจัดการขยะมูลฝอย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการขยะพลาสติก ควรมีรูปแบบการดำเนินงานต่างๆ ที่ก่อให้เกิดการรักษา ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างสมดุล ช่วยแก้ไขปัญหาก็เร็วจริง มีการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน มีความสมดุลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๒.๒ ความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

ขยะพลาสติกเป็นปัญหาระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทะเลซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข เป็นปัญหาที่ทำลายที่มีความหลากหลายและอุปสรรคสำคัญสำหรับการจัดการขยะพลาสติกของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษพลาสติก ต้องอาศัยความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน เนื่องจากต้องอาศัยความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคและประชาชน เพื่อลด เลิกใช้ พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastics) ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและไม่มีการนำกลับมารีไซเคิล รวมทั้งการลด คัดแยกขยะเพื่อนำขยะพลาสติกกลับไปใช้ประโยชน์ ด้วยระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

ทั้งนี้ รัฐบาลได้กำหนดวิสัยทัศน์ ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อพัฒนาทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของ

ประชาชนและระบบนิเวศ ประกอบกับนายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๑ กรณีผลการประชุมขยะทะเลระดับอาเซียน เรื่อง การลดปริมาณขยะทะเลในกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN Conference on Reducing Marine Debris in ASEAN Region) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วน รวมทั้งบริษัท ห้างร้าน หรือสถานประกอบการต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการลดการใช้วัสดุที่ผลิตขึ้นจากพลาสติกเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกในสิ่งแวดล้อมและเร่งรัดการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม นอกจากนี้ กรอบแนวทางในการจัดการขยะพลาสติกในแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ และยังเป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศตามที่ได้ประกาศเป็นนโยบายการจัดการขยะพลาสติกของประเทศไทยอย่างเป็นทางการในการประชุมในระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้าน 3R ของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๔ - ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมรอยัล ออคิด เชอราตัน กรุงเทพมหานคร การประชุมรัฐมนตรีอาเซียน สมัยพิเศษด้านขยะทะเล ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรม เดอะ สุโขทัย กรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็นกรอบนโยบายของการดำเนินการความร่วมมือของอาเซียน เรื่อง การจัดการขยะทะเลและการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายใต้การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๓๔ เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๒ รวมทั้งการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน การประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ครั้งที่ ๕๒ ณ โรงแรม Centara Grand & Bangkok Convention Centre at Central World กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม - ๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ซึ่งประเทศไทยในฐานะประธานอาเซียนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ เพื่อใช้เป็นแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งต้องเร่งดำเนินการ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สภาพสังคมและเศรษฐกิจ โดยต้องแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่สำคัญได้อย่างเป็นรูปธรรม

บทที่
๓

สถานการณ์และปัญหา
ด้านการจัดการ
ขยะพลาสติก

บทที่ ๓

สถานการณ์และปัญหาด้านการจัดการขยะพลาสติก

๓.๑ สถานการณ์ขยะ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ประเทศไทยมีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้น ๒๘.๗๑ ล้านตัน หรือประมาณ ๗๘,๖๖๕ ตันต่อวัน โดยปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว และประชากรแฝงจากแรงงานต่างด้าว ที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยภาพรวมการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า ขยะมูลฝอยถูกนำไปใช้ประโยชน์ ๑๒.๕๒ ล้านตัน หรือประมาณ ๓๔,๓๐๓ ตันต่อวัน ซึ่งเพิ่มมากขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา และถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง ๙.๘๕ ล้านตัน หรือประมาณ ๒๖,๙๘๔ ตันต่อวัน ซึ่งมีแนวโน้มลดลงกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการแบบรวมศูนย์ (Cluster) หลายแห่งมีการใช้งานเกือบเต็มประสิทธิภาพที่รองรับได้ และบางแห่งไม่ดำเนินการดูแลและเพิ่มประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอย ส่งผลให้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนหลายแห่งดำเนินการได้อย่างไม่ถูกต้อง โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดไม่ถูกต้อง ๖.๓๔ ล้านตัน หรือประมาณ ๑๗,๓๗๘ ตันต่อวัน และพบว่าองค์ประกอบขยะมูลฝอยมีปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เนื่องจากการใช้บริการสั่งสินค้าออนไลน์และบริการส่งอาหาร (Food Delivery)

สำหรับการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่เปิดดำเนินการมีจำนวน ๒,๖๖๖ แห่ง และสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยชุมชน มีจำนวน ๒๕ แห่ง เป็นสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการถูกต้อง ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกหลักวิชาการ การฝังกลบแบบกึ่งใช้อากาศ เตาเผาผลิตพลังงาน เตาเผาที่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ การหมักทำปุ๋ย และการผลิตเชื้อเพลิงจากขยะมูลฝอย (RDF) มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๐๙ แห่ง และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง ได้แก่ การเทกอง การเผากลางแจ้งและเตาเผาไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ มีทั้งสิ้น ๒,๒๕๗ แห่ง

๓.๒ สถานการณ์ขยะพลาสติก

ประเทศไทยมีการผลิตเม็ดพลาสติก ๙.๐๑ ล้านตัน ส่งออกเม็ดพลาสติก ๕.๙๓ ล้านตัน นำเข้าเม็ดพลาสติก ๒.๔๕ ล้านตัน นำเข้าเศษพลาสติกรีไซเคิล ๐.๓๒ ล้านตัน และมีการบริโภคพลาสติกรวมภายในประเทศ ๖.๐๗ ล้านตัน โดยมีการใช้งานพลาสติกในเกือบทุกสาขาอุตสาหกรรมทั้งในบรรจุภัณฑ์ (Packaging) เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (Electrical & Electronics) การก่อสร้าง (Construction) ชิ้นส่วนรถยนต์ (Auto Part) เครื่องใช้ในครัวเรือน (House Ware) และอื่นๆ จากการประเมิน พบว่า การใช้พลาสติกเพื่อผลิตบรรจุภัณฑ์ (Packaging) มีปริมาณมากที่สุด ๒.๓๒ ล้านตัน หรือร้อยละ ๓๘.๐๒ ซึ่งบรรจุภัณฑ์พลาสติกเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastics) ได้แก่ ถุงร้อน ถุงเย็น ถุงหิ้ว แก้ว ถ้วย ขาม ถาด กล่อง กล่องโฟม ข้อน ส้อม มีด หลอด พลาสติกห่อหุ้มแพคเกจจิ้งฟิล์มพลาสติก และเกิดเป็นขยะพลาสติกหลังการบริโภคประมาณ ๑.๙๑๐ ล้านตัน

๓.๓ การจัดการขยะพลาสติก

ประเทศไทยมีขยะพลาสติกเกิดขึ้นประมาณ ๑.๙๑ ล้านตัน โดยมีการจัดการขยะพลาสติกด้วยการนำไปทำการฝังกลบ (Land Fill) ประมาณ ๑.๑๙๒ ล้านตัน นำกลับไปใช้ประโยชน์ประมาณ ๐.๓๖ ล้านตัน นำไปเผาในเตาเผาประมาณ ๐.๑๖๕ ล้านตัน และนำไปเป็นเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) ประมาณ ๐.๑๓๓ ล้านตัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๓.๑ การฝังกลบ (Land Fill) ประมาณ ๑.๑๙๒ ล้านตันต่อปี ส่วนใหญ่เป็นเศษขยะพลาสติกที่ปนเปื้อนไม่คุ้มกับต้นทุนในการจัดเก็บและการล้างทำความสะอาดเพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ ถุงพลาสติกที่ทำจากพลาสติกประเภทโพลีโพรพิลีน (Polypropylene : PP) โพลีเอทิลีนที่มีค่าความหนาแน่นสูง (High Density Polyethylene : HDPE) และโพลีเอทิลีนที่มีค่าความหนาแน่นต่ำ (Low Density Polyethylene : LDPE) ส่วนใหญ่เป็นถุงร้อน ถุงเย็บที่ใช้บรรจุอาหาร ถุงหูหิ้ว ถุงซองพลาสติก ขยะเหล่านี้ถูกนำไปทิ้งในสถานที่ฝังกลบ หรือเทกองกลางแจ้ง ตามสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อระบบการจัดการขยะมูลฝอยเนื่องจากขยะดังกล่าวมีความคงทนย่อยสลายตามธรรมชาติน้อย ทำให้สิ้นเปลืองพื้นที่ฝังกลบและงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งการใช้ถุงพลาสติกเก็บรวบรวมขยะไปฝังกลบทำให้ย่อยสลายได้ยากยิ่งขึ้น

๓.๓.๒ การนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยผ่านกระบวนการรีไซเคิล (Recycle) และการใช้ซ้ำ (Reuse) ประมาณ ๐.๓๖ ล้านตันต่อปี เป็นการจัดการที่ดีวิธีหนึ่งในการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก ในการนำพลาสติกกลับมาหมุนเวียนใช้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) แต่ในทางปฏิบัติการนำพลาสติกกลับมาใช้รีไซเคิลนั้นมีขั้นตอนที่ซับซ้อนและต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากขยะพลาสติกส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกคัดแยกออกจากขยะทั่วไปทำให้มีการปนเปื้อนกับขยะอินทรีย์ ขยะเศษอาหาร รวมทั้งพลาสติกมีหลากหลายชนิดและมีคุณสมบัติที่แตกต่างกันในแต่ละชนิด หากจะนำกลับไปรีไซเคิลจำเป็นต้องมีการแยกพลาสติกโดยละเอียด เพื่อแยกพลาสติกแต่ละชนิดออกจากกัน ส่วนใหญ่พลาสติกที่นำกลับไปรีไซเคิลอย่างเป็นรูปธรรมในเชิงพาณิชย์ได้เกือบร้อยละ ๑๐๐ คือ ขวดพลาสติกที่บรรจุน้ำดื่มชนิด PET สำหรับถุงพลาสติกในปัจจุบันมีการนำกลับเข้าสู่โรงงานเพื่อรีไซเคิลเพียงบางส่วนเท่านั้น

๓.๓.๓ การเผาในเตาเผา ประมาณ ๐.๑๖๕ ล้านตันต่อปี ขยะพลาสติกที่ไม่ได้รับการคัดแยกจะถูกนำไปกำจัดร่วมกับขยะมูลฝอยทั่วไป ประเทศไทยมีระบบเตาเผา ๒ รูปแบบ คือ เตาเผาผลิตพลังงาน (Waste to Energy : WTE) และเตาเผาทิ้ง โดยเตาเผาผลิตพลังงานมีเพียง ๖ แห่ง เตาเผาทิ้งแบบถูกต้อง (มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ) จำนวน ๕ แห่ง และเตาเผาทิ้งแบบไม่ถูกต้อง (ไม่มีระบบกำจัดมลพิษทางอากาศ) จำนวน ๗๒ แห่ง รวมทั้งมีการเผากลางแจ้ง จำนวน ๕๕ แห่ง (ข้อมูลปี ๒๕๖๒ กรมควบคุมมลพิษ) การเผาแบบไม่ถูกต้องจะส่งผลให้เกิดสารพิษในชั้นบรรยากาศจากส่วนประกอบของพลาสติก อาจนำไปสู่การปนเปื้อนของแหล่งน้ำ แหล่งดิน รวมไปถึงในระบบห่วงโซ่อาหาร สำหรับการเผาพลาสติกประเภทพีวีซี (Polyvinyl chloride : PVC) จะส่งผลให้เกิดสาร Dioxin ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง

๓.๓.๔ เชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) ประมาณ ๐.๑๓๓ ล้านตันต่อปี การนำขยะพลาสติกมาผลิตเป็น RDF ซึ่งเป็นการจัดการที่ดีวิธีหนึ่ง เนื่องจากขยะพลาสติกเป็นขยะที่ให้ค่าความร้อนสูง (Heating Value) เหมาะในการนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิง RDF โดยการปรับปรุงและแปลงสภาพขยะพลาสติกให้เป็นเชื้อเพลิงในโรงงานผลิตปูนซีเมนต์ในประเทศไทยมีการนำ RDF มาใช้เป็นเชื้อเพลิงในโรงงานผลิตปูนซีเมนต์รายใหญ่ อาทิ บริษัทปูนซีเมนต์ไทย บริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง และบริษัทปูนซีเมนต์ทีพีโอ

๓.๓.๕ น้ำมัน ขยะพลาสติกสามารถนำมาแปรรูปเป็นน้ำมันไพโรไลซิส (Pyrolysis) ได้ เนื่องจากขยะพลาสติกจะมีสารไฮโดรคาร์บอนเป็นองค์ประกอบหลัก ปัจจุบันประเทศไทยมีการศึกษาทดลองแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมันไพโรไลซิสในหลายพื้นที่ แต่ยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน หากมีการนำขยะพลาสติกมาแปรรูปเป็นน้ำมันไพโรไลซิสได้ จะช่วยแก้ไขปัญหaxyขยะพลาสติกได้วิธีหนึ่ง

๓.๔ ปัญหาการจัดการขยะพลาสติก

๓.๔.๑ ปัญหาจากการออกแบบและการผลิต

- ๑) ผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์พลาสติกมีการออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม (Design for Environment : DfE) ยังไม่มากเท่าที่ควร
- ๒) ไม่มีกฎหมายบังคับ ให้ผู้ผลิตระบุประเภทของพลาสติกที่ใช้เป็นผลิตภัณฑ์ ทำให้ไม่สามารถจำแนกประเภทของพลาสติกเพื่อการรีไซเคิลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) ขาดการวิจัยและพัฒนาการใช้วัสดุทดแทนพลาสติก/การใช้วัสดุทดแทนยังไม่แพร่หลาย เนื่องจากมีราคาแพง

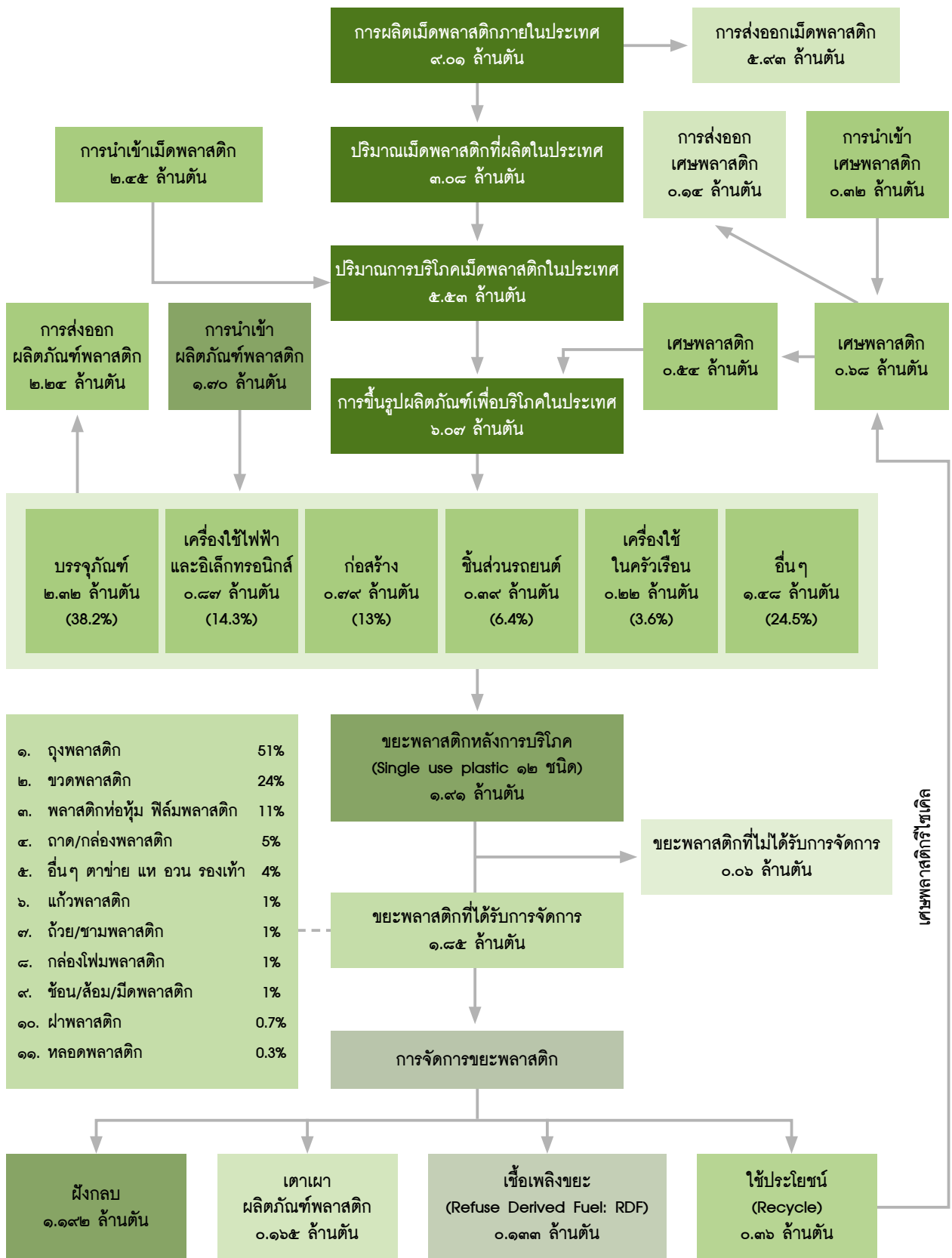
๓.๔.๒ ปัญหาจากการบริโภค

- ๑) การใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น เนื่องจากความสะดวกและราคาถูกสำหรับสถานประกอบการที่เป็นผู้ให้และประชาชนที่เป็นผู้รับ
- ๒) พฤติกรรมการบริโภคของสังคมไทยนิยมใช้ถุงพลาสติกบรรจุอาหาร ทำให้ถุงพลาสติกปนเปื้อนอาหารและกลายเป็นขยะ ส่งผลให้ยากต่อการนำกลับมาใช้ซ้ำหรือนำกลับมารีไซเคิล
- ๓) ยังไม่มีกฎหมาย/กฎระเบียบจำกัดการใช้ถุงพลาสติกในการบรรจุสินค้าหรือผลิตภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว การดำเนินงานที่ผ่านมาดำเนินการได้เฉพาะการรณรงค์สร้างการมีส่วนร่วม

๓.๔.๓ ปัญหาการจัดการขยะพลาสติกภายหลังการบริโภค

- ๑) ความร่วมมือและความตระหนักจากประชาชน ในการลดและคัดแยกขยะพลาสติกยังมีน้อย
- ๒) การให้บริการเก็บขนขยะไม่ทั่วถึงทำให้ขยะพลาสติกบางส่วนลงสู่แหล่งน้ำและออกสู่ทะเล ทำให้เกิดปัญหาขยะทะเลและส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตในทะเล
- ๓) ขาดระบบรวบรวมและเก็บขนเพื่อนำกลับไปหมุนเวียนเป็นวัตถุดิบใหม่ (Circular Economy) ทำให้ต้องนำไปกำจัดโดยการเผาและฝังกลบ โดยการฝังกลบต้องใช้เวลาในการย่อยสลายยาวนานหลายร้อยปี ทำให้สิ้นเปลืองพื้นที่ฝังกลบและเป็นปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางดินและทางน้ำ สำหรับการเผาต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและยังไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่
- ๔) ไม่มีกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่ส่งเสริมการคัดแยกและการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ (Recycle)

วงจรการเกิดขยะพลาสติก

บทที่
๕

การดำเนินงาน
ที่ผ่านมา

บทที่ ๔ การดำเนินงานที่ผ่านมา

๔.๑ ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๔.๑.๑ การประกาศ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ เป็นนโยบายการจัดการขยะพลาสติกของประเทศไทยอย่างเป็นทางการในการประชุมในระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้าน 3R ของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๔ - ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรมรอยัล ออคิด เชอราตัน กรุงเทพมหานคร

๔.๑.๒ การประกาศ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ เป็นนโยบายการจัดการขยะพลาสติกของประเทศไทยอย่างเป็นทางการในการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนสมัยพิเศษด้านขยะทะเล ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ โรงแรม เดอะ สุโขทัย กรุงเทพมหานคร

๔.๑.๓ การประกาศ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ เป็นกรอบนโยบายของการดำเนินการความร่วมมือของอาเซียน เรื่อง การจัดการขยะทะเลและการจัดการสิ่งแวดล้อม ภายใต้การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๓๔ เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๒

๔.๑.๔ การประกาศ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ เป็นนโยบายการจัดการขยะพลาสติกของประเทศไทยในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน การประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ครั้งที่ ๕๒ ณ โรงแรม Centara Grand & Bangkok Convention Centre at Central World กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม - ๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ ซึ่งประเทศไทยในฐานะประธานอาเซียนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม

๔.๒ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

๔.๒.๑ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกตามคำสั่ง ที่ ๑๕/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ และคำสั่ง ที่ ๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศแบบบูรณาการ และเสนอแนะแนวทาง รูปแบบ หรือกลไกในการบริหารจัดการ ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง รวมทั้งติดตามประเมินผล และปรับปรุงมาตรการ แนวทางในการดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๔.๒.๒ คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก ที่ ๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ และ คำสั่ง ที่ ๒/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ ประกอบด้วย คณะทำงานจำนวน ๓ คณะ ดังนี้

๑) คณะทำงานด้านการพัฒนาการจัดการพลาสติก เพื่อจัดทำแผนการดำเนินการจัดการขยะพลาสติก รวมทั้งพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และกฎหมายเพื่อจัดการขยะพลาสติก โดยกรมควบคุมมลพิษ เป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน

๒) คณะทำงานด้านการส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะพลาสติก โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน

๓) คณะทำงานด้านการพัฒนาและใช้ประโยชน์ขยะพลาสติก เพื่อดำเนินการเพิ่มอัตราการนำ พลาสติกกลับมาใช้ซ้ำ พัฒนารูปแบบการนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำแนวคิด เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มาใช้ในการดำเนินกิจการ โดยกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก สภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย เป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน

๔.๒.๓ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารจัดการ ขยะพลาสติก ที่ ๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ และได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ ตามคำสั่ง ที่ ๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๓ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะมาตรการ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศแบบบูรณาการ และเสนอแนะแนวทาง รูปแบบ หรือกลไก ในการบริหารจัดการ ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ รวมทั้งติดตามประเมินผล และปรับปรุงมาตรการ แนวทางในการ ดำเนินการป้องกัน และแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกภายในประเทศ และที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ รวมทั้งเร่งรัดการดำเนินการ ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๔.๒.๔ คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงาน สนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓ ประกอบด้วย คณะทำงานจำนวน ๓ คณะ ดังนี้

๑) คณะทำงานด้านการพัฒนากลไกการจัดการพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อกำหนดร่าง กรอบ แนวทาง และมาตรการในการจัดการพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างครอบคลุมและครบวงจรทั้งที่เกิดขึ้น ภายในประเทศและการนำเข้าจากต่างประเทศ เสนอแนะกลไกทางด้านเศรษฐศาสตร์ การพัฒนากฎหมาย เพื่อใช้ในการ บริหารจัดการพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างยั่งยืน และขับเคลื่อนการดำเนินงานและติดตามประเมินผล ตาม Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศแบบบูรณาการ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการสร้างโมเดล เมืองสะอาดสำหรับพื้นที่นำร่อง เพื่อการจัดการขยะพลาสติก ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนระบบการคัดแยกและจัดการขยะ ที่ดี และขยายการดำเนินงานไปยังพื้นที่อื่น โดยมีกรมควบคุมมลพิษ เป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน

๒) คณะทำงานด้านการส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์การจัดการขยะพลาสติกและ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ และรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ การจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ผ่านช่องทางต่างๆ รวมทั้งขับเคลื่อนการดำเนินงานและติดตามประเมินผล ตามแผนปฏิบัติการและขับเคลื่อนการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก โดยมีกรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม เป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน

๓) คณะทำงานด้านการพัฒนาและใช้ประโยชน์ขยะพลาสติก เพื่อพัฒนารูปแบบและขยายผล การนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) จัดทำและพัฒนา ฐานข้อมูลพลาสติกในประเทศไทย (Thailand Plastic Material Flow Database) รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการ

เพิ่มประสิทธิภาพโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกในกระบวนการผลิต และส่งเสริมอุตสาหกรรมรีไซเคิล ในประเทศให้มีการดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน โดยมีกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นฝ่ายเลขานุการคณะทำงาน

๔.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๔.๓.๑ กรมควบคุมมลพิษ ได้เสนอ (ร่าง) Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ ต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ โดยมีมติรับทราบ (ร่าง) Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ ตามที่เสนอ และให้กรมควบคุมมลพิษร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุง (ร่าง) Roadmap และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ก่อนเสนอไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งให้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงอื่นๆ พิจารณาดำเนินการต่อไป

๔.๓.๒ กรมควบคุมมลพิษได้จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ เพื่อให้เป็นแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ ตามที่ คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดการขยะพลาสติกของประเทศ

๔.๓.๓ กรมควบคุมมลพิษ ได้เสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ ภายใต้ขั้นตอนแนวทางการ การพิจารณาแผนระดับที่ ๓ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดย (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ จะต้องได้รับการพิจารณาความเห็นชอบจากคณะกรรมการด้านการสร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ ๑๕/๒๕๖๒ ก่อนเสนอสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาเห็นชอบในลำดับต่อไป

๔.๓.๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ต่อคณะอนุกรรมการด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยคณะอนุกรรมการฯ มีมติเห็นชอบใน หลักการและให้ปรับ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ เป็น (ร่าง) แผนปฏิบัติการ ด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน พร้อมทั้ง เพิ่มเติมข้อมูลการดำเนินการจัดการขยะพลาสติกที่ผ่านมา ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ เพื่อให้เห็นความต่อเนื่อง ในการดำเนินงานภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ โดยสำนักงานสภาพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้มีหนังสือแจ้งมติที่ประชุมให้กระทรวงฯ ทราบ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๓

๔.๓.๕ กรมควบคุมมลพิษได้ปรับปรุงแก้ไข (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ เป็น (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ตามข้อคิดเห็นของ คณะอนุกรรมการด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และได้เสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ ให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๓

๔.๓.๖ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ต่อคณะกรรมการด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ โดยคณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ

๔.๓.๗ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ต่อสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ โดยสภาฯ มีมติเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) แผนปฏิบัติการฯ และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความครอบคลุมของแผน กรอบแนวคิดที่ใช้ในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ และกลไกการขับเคลื่อน เพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้แผนฯ มีความสมบูรณ์ครบถ้วนก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบต่อไป โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้มีหนังสือแจ้งมติที่ประชุมให้กระทรวงฯ ทราบ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

๔.๓.๘ กรมควบคุมมลพิษ ได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรียบร้อยแล้ว

๔.๓.๙ กรมควบคุมมลพิษ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเป็นการดำเนินการแบบสมัครใจ ซึ่งที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้

๑) การเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (Cap Seal) ผู้ผลิตน้ำดื่มรายใหญ่ จำนวน ๕ รายใหญ่ (น้ำดื่มตราสิงห์ ช้าง เนสท์เล่ เพียวไลฟ์ คริสตัล คาราบาว) ได้ร่วมมือกันเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ เป็นต้นมา ซึ่งนับได้ว่าเป็นการเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม ร้อยละ ๘๐ และได้มีการขยายผลการเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่มไปยังกลุ่มผู้ผลิตรายย่อย พบว่า ในช่วงสิ้นปี ๒๕๖๒ สามารถเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่มได้ถึงร้อยละ ๙๘ เหลืออีกเพียงร้อยละ ๒ ที่ยังคงมีการใช้อยู่บ้าง ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตรายย่อยในต่างจังหวัดที่อาจยังไม่ได้รับทราบนโยบาย

๒) การเลิกใช้ไมโครบีดส์จากพลาสติก ได้รับความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ลงนามในประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดลักษณะของเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้เครื่องสำอางที่ใช้แล้วล้างออกที่มีส่วนผสมของพลาสติกไมโครบีดส์ เป็นเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย ขณะนี้ได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ซึ่งจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

๓) การเลิกใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วขนาดบาง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ ประกาศงดให้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป โดยมีข้อยกเว้นหรือมาตรการผ่อนผันสำหรับการให้ถุงพลาสติกในกรณีสินค้าที่เป็นอาหารอุ่น/ร้อน อาหารเปียก เนื้อสัตว์ ผัก/ผลไม้

๔) การลด เลิกใช้กล่องโฟมบรรจุอาหาร แก้วพลาสติกขนาดบาง และหลอดพลาสติก ภายในปี ๒๕๖๕ นั้น ในเบื้องต้น ได้มีการดำเนินงานโดยสมัครใจทั้งในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” การลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ด้วยการหันมาใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕) การสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาขยะพลาสติก รณรงค์ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยใช้พลังของการสื่อสารเพื่อสร้างกระแสให้สังคมตระหนักถึงผลกระทบของขยะพลาสติกและเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดการขยะอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยเริ่มที่ลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastic) และกระตุ้นให้เกิด การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

๖) การจัดทำฐานข้อมูล Material Flow of Plastic ของประเทศไทย โดยกรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับสถาบันพลาสติก ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลปี ๒๕๖๑ และ ปี ๒๕๖๒ ได้ศึกษาวงจรพลาสติกของผลิตภัณฑ์เป้าหมาย ได้แก่ ถุง ขวด แก้ว ถ้วย จาน โฟม ถาด ถัง กล่อง ฝาขวด ช้อน ส้อม มีด หลอด กล่องโฟม พลาสติกห่อหุ้มสินค้า แห อวน และรองเท้าแตะ ตั้งแต่การผลิตเม็ดพลาสติก การนำเข้า - ส่งออก การบริโภคภายในประเทศ การแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ การนำมาใช้ใหม่ (Recycle) การกำจัดในรูปแบบต่างๆ และการคาดการณ์ปริมาณที่ตกค้างในสิ่งแวดล้อม ทั้งบนบก แม่น้ำ และทะเล ผลการศึกษาจะเป็นฐานข้อมูลพลาสติกของประเทศไทยให้ทุกภาคส่วนสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาและการวัดประสิทธิผลของการดำเนินกิจกรรมเพื่อจัดการขยะพลาสติกต่างๆ

๗) การจัดตั้งพื้นที่นำร่อง ซึ่งเป็นชุมชนตัวอย่างด้านการจัดการขยะพลาสติก ๒ แห่ง ได้แก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร และจังหวัดระยอง โดยที่เขตคลองเตยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเพื่อจัดการพลาสติกและขยะอย่างยั่งยืน (PPP Plastic) พัฒนาโมเดลการจัดการ ขยะพลาสติกตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางและจะขยายผลให้ครบทั้ง ๕๐ เขตต่อไป ในขณะที่พื้นที่จังหวัดระยอง ได้รับความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง และ ๑๘ เทศบาล จัดทำโมเดลการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง และนำขยะมาใช้ประโยชน์ โดยตั้งเป้าหมายลดขยะพลาสติกที่จะไปสู่หลุมฝังกลบให้เหลือศูนย์ใน ๕ ปี

๘) การพัฒนาแนวทางการสร้างประโยชน์จากขยะพลาสติก ได้มีการศึกษาการนำขยะพลาสติก ในทะเลมาแปรรูป ไม่ว่าจะเป็นวัตถุดิบในการทำเส้น การนำขยะพลาสติกที่ไม่มีมูลค่ามาช่วยเสริมความแข็งแรงของถนน ยางมะตอย นำมาพัฒนาเป็นไม้เทียม รวมทั้งได้ร่วมหารือกับผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีการจัดการขยะทั้งในและ ต่างประเทศ เพื่อหาวิธีการดึงพลาสติกออกจากกระบบเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด

๙) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัด ในการดำเนินมาตรการงดให้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้า รวมทั้งร้านขายของชำและตลาดสดในพื้นที่ ในลักษณะ การประชุมเชิงปฏิบัติการใน ๔ ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เพื่อนำไปเป็น ข้อมูลประกอบการยก (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการขยะพลาสติกในชั้นตอนต่อไป

๑๐) การขับเคลื่อนการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว และขยะพลาสติก จากธุรกิจรับ/ส่งสินค้า ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ โดยได้มีการดำเนินการ ดังนี้

(๑) สำรวจปริมาณขยะพลาสติกจากการใช้บริการส่งอาหาร (Food Delivery) ในช่วงสถานการณ์ โควิด-๑๙ จากผู้บริโภคทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนทั่วไป

(๒) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ (Infographic) การลดขยะพลาสติกจากการบริการส่งอาหาร (Food Delivery) และสินค้าออนไลน์ เพื่อเผยแพร่เป็นแนวปฏิบัติให้กับประชาชน ผู้บริโภค ทางสื่อต่างๆ อาทิ เฟสบุ๊ก ไลน์ เว็บไซต์

(๓) ส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะพลาสติกจากการใช้บริการส่งอาหาร (Food Delivery) เพื่อนำกลับไปรีไซเคิลเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ภายใต้ โครงการ “เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ” (เมื่อคุณหมุนเวียน) โดยได้มีการวางจุด Drop Point ไว้ภายในอาคารสำนักงานของหน่วยงานภาครัฐทุกกระทรวงในพื้นที่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

๑๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ร่วมกับ Platform ผู้ให้บริการส่งอาหาร อาทิ Grab Food, Line Man, Gojek, Food Panda, Lalamove ลงนามบันทึกความร่วมมือ (MOU) การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวจากการบริการส่งอาหาร (Food Delivery) เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastics) จากการบริการส่งอาหาร (Food Delivery) เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมอารีย์สัมพันธ์ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน

๑๒) การขับเคลื่อนโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกทะเล ร่วมกับองค์กรต่างๆ อาทิ ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ)

๑๓) การจัดทำมาตรการกำกับการนำเข้าเศษพลาสติกจากต่างประเทศ เพื่อควบคุมการนำเข้าเศษพลาสติกจากต่างประเทศ โดยหันมาส่งเสริมการใช้พลาสติกรีไซเคิลในประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยการขับเคลื่อนของ คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

บทที่
๕

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๕ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ ปัจจัยความเสี่ยง

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลกและภายในประเทศเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการขยะพลาสติกในช่วง ๕ - ๑๐ ปีข้างหน้า ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยใช้การวิเคราะห์ PEST Analysis (Political, Economic, Social and Technological Components) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ทั้งในระดับโลก ภูมิภาค และประเทศ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาใช้ในการเสนอแนวทางเลือกอื่นในการปรับแผนดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งได้ประเมินปัจจัยภายในและภายนอกในรูปแบบการวิเคราะห์ SWOT Analysis (Strength, Weakness, Opportunity, and Threat) เพื่อพิจารณาจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคจากปัจจัยต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยใช้การวิเคราะห์ PEST Analysis

๑) มิติด้านการเมืองและนโยบายรัฐ (Political Component : P)

ประเทศไทยอยู่ระหว่างการจัดตั้งรัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้ง ซึ่งยังไม่ได้มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนต่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหาการจัดการขยะพลาสติก ดังนั้น นโยบายของรัฐบาลควรให้ความสำคัญกับแนวนโยบายด้านการจัดการขยะพลาสติก ซึ่งเป็นปัญหาที่มีผลกระทบในระดับนานาชาติ ประกอบกับการปฏิรูปประเทศไทยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เร่งแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมและลดลงอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเร่งเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งด้านการค้า การลงทุน และการส่งออกสินค้า รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งจากภายในและต่างประเทศ โดยมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เกินศักยภาพของพื้นที่และการรองรับของระบบนิเวศจนเสียความสมดุลทางธรรมชาติ ขณะที่กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ไม่ทันสมัย และขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง ดังนั้น การดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะพลาสติกใน ๕ - ๑๐ ปีข้างหน้า จึงต้องมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวทางการปฏิรูป ดังนี้ ๑) การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ต้องให้มีการปรับปรุงระบบคัดแยกขยะมูลฝอยจากต้นทาง ผลักดันกฎหมายการลดและนำของเสียมาใช้ประโยชน์ ออกมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจในการแยกขยะมูลฝอย และจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร ๒) การจัดการสารเคมี ให้มีการส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๓) การปฏิรูประบบภาษีสิ่งแวดล้อม โดยเร่งผลักดันพระราชบัญญัติมาตรการการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแรงจูงใจในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและลดการปล่อยมลพิษ ๔) การปฏิรูปกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ควรบัญญัติเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน ในการบริหารจัดการขยะพลาสติก รวมทั้งการผลักดันกฎหมายใหม่ เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมการลดและนำของเสียมาใช้ประโยชน์ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะพลาสติก

๒) มิติทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Component : E)

ความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต้องพึ่งพาการเพิ่มขึ้นของการผลิตสินค้าและบริการ รวมถึงการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศที่กำหนดมาตรฐานสินค้าพลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานสินค้าพลาสติกที่ได้รับการรับรองฉลากสิ่งแวดล้อม (Eco - labelling) ดังนั้น การดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะพลาสติก ในช่วง ๕ - ๑๐ ปี ข้างหน้า ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม

๓) มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural Component : S)

การเพิ่มรายได้ของประชากรจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากชนบทไปเป็นสังคมเมืองอย่างรวดเร็ว และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต รวมถึงมีการย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เมือง หรือเมืองมีการขยายตัวออกไปยังชุมชนรอบนอกพื้นที่เมืองมากขึ้น ดังนั้น การดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะพลาสติกในช่วง ๕ - ๑๐ ปี ข้างหน้า ควรกำหนดนโยบายที่จะมารองรับสถานการณ์การขยายความเป็นเมืองเพิ่มขึ้น การสร้างระบบรองรับนโยบายการลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastic) และการนำขยะพลาสติกที่กลับมาใช้ประโยชน์ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔) มิติด้านเทคโนโลยี (Technological Component : T)

นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีส่วนช่วยลดปริมาณขยะพลาสติกโดยส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้มีการใช้วัสดุทดแทนพลาสติกหรือวัสดุทางเลือกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น อาทิ พลาสติกชีวภาพ ดังนั้น การดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะพลาสติกในช่วง ๕ - ๑๐ ปี ข้างหน้า ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาให้แก่ภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษามากขึ้น

๕.๑.๒ การวิเคราะห์ SWOT Analysis

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะพลาสติกมีประสิทธิภาพและมีมาตรการที่ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

๑) จุดแข็ง (Strengths)

กระแสอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโลกส่งผลให้ผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงต่อต้านการใช้งานผลิตภัณฑ์พลาสติกทั่วไปจากอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และผู้ประกอบการพลาสติกไทยมีประสบการณ์ในการผลิตและแก้ไขปัญหาเนื่องจากอุตสาหกรรมพลาสติกได้เริ่มต้นพัฒนามากกว่า ๕๐ ปี ซึ่งผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เติบโตได้ด้วยตนเองมาโดยตลอด ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลาสติกไทยมีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีเมื่อเกิดความจำเป็น และมีพื้นฐานในการรับเทคโนโลยีที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ ประเทศไทยเริ่มมีการวางรากฐานในอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพไปบ้างแล้ว โดยในบริบทของอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพ ซึ่งถือเป็นอุตสาหกรรมคลื่นลูกใหม่ที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ ภาครัฐได้เล็งเห็นถึงโอกาสในการเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีชีวภาพ จึงได้เริ่มเตรียมความพร้อมโดยวางนโยบายต่างๆ ที่จะช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพไปบ้างแล้ว อาทิ มาตรการให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมพลาสติกและเคมีชีวภาพสามารถซื้อวัตถุดิบในราคาส่งออก การออกมาตรฐานย่อยสลายได้ทางชีวภาพ การจัดตั้งศูนย์ทดสอบและรับรองการสลายตัวได้ รวมถึงมาตรการด้านภาษีเพื่อกระตุ้นตลาด

๒) จุดอ่อน (Weaknesses)

ผู้ประกอบการพลาสติกไทยกว่า ร้อยละ ๘๐ เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการยังมีข้อจำกัดด้านการพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันต่อการพัฒนาของคู่แข่งที่เป็นรายใหญ่ และระบบการจัดการขยะพลาสติกในประเทศยังไม่มีระบบที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของอุตสาหกรรมพลาสติกไทย รวมถึงสังคมไทยยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้งานและการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ถูกต้อง

๓) โอกาส (Opportunities)

กระแสการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับพลาสติกชีวภาพกำลังได้รับความสนใจในระดับโลก ประกอบกับประเทศไทยมีแหล่งวัตถุดิบสำหรับการผลิตพลาสติกชีวภาพเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะสามารถเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพในภูมิภาคอาเซียนได้

๔) ภัยคุกคาม (Threats)

พลาสติกมีความคงทนและสามารถทนต่อแรงอัดได้สูง อีกทั้งยังใช้เวลาในการย่อยสลายนับหลายร้อยปี ทำให้ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณและพื้นที่ฝังกลบ นอกจากนี้ การทิ้งขี้ขี้ขยะพลาสติกกระจัดกระจายทั่วไปมักก่อให้เกิดปัญหาการอุดตันตามท่อระบายน้ำในเมือง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมเมื่อฝนตกหนัก ปัญหาขยะลอยในแม่น้ำลำคลอง โดยเฉพาะปัญหาขยะพลาสติกลงสู่ท้องทะเล ซึ่งส่งผลกระทบต่อแหล่งปะการังและสัตว์ทะเล ห่วงโซ่อาหารอาหาร และการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ อีกทั้งยังแพร่กระจายอยู่ในสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทะเล

๕.๑.๓ การประเมินความเสี่ยงในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓

การขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีการติดตามสถานการณ์ และแนวโน้มของปัจจัยความเสี่ยงภายนอกและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี กฎหมาย และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ (Emerging Risk) ที่อาจส่งผลกระทบต่อ การขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อจัดทำมาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันความเสี่ยงล่วงหน้า และกำหนดมาตรการลดความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งลดผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งจะช่วยให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ สามารถบรรลุเป้าหมายตามกลไกและมาตรการตามที่กำหนดไว้ โดยได้วิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่อาจขึ้น และมาตรการรองรับความเสี่ยง ดังนี้

ระยะสั้น

๑) โรคระบาด เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่เข้ามามีผลกระทบต่อขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างคาดไม่ถึง โดยพบว่าในช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ ปริมาณขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวเพิ่มมากขึ้นหลายเท่าตัว เมื่อเทียบกับสภาวะปกติ เนื่องมาจากผู้บริโภคมีการใส่ใจด้านสุขภาพอนามัยเพิ่มขึ้น พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตเข้าสู่ความปกติรูปแบบใหม่ (New Normal) เช่น การใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อป้องกันการสัมผัสเชื้อโรค การซื้อสินค้าและอาหารแบบออนไลน์ที่มีการบริการจัดส่งถึงที่พักอาศัยเพิ่มมากขึ้น ไม่มีการใช้บรรจุภัณฑ์แบบใช้ซ้ำเนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับการเสี่ยงสัมผัสกับเชื้อโรค เป็นต้น นอกจากนี้ แนวโน้มการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตร

กับสิ่งแวดล้อมเพื่อทดแทนผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายยากยังมีไม่มาก เนื่องจากมีราคาที่สูงเกินไป รวมทั้งผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพก็ยังไม่สามารถนำมาใช้ทดแทนได้ในทุกผลิตภัณฑ์ ปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ ในระยะสั้นของแผนฯ

๒) ภัยธรรมชาติ เป็นอีกหนึ่งปัจจัยความเสี่ยงที่เข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ โดยพบว่า เมื่อมีสถานการณ์น้ำท่วมในหลายพื้นที่ของประเทศไทยการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมอย่างเร่งด่วนในพื้นที่จังหวัดต่างๆ ส่วนใหญ่จะเป็นข้าวกล่องและน้ำดื่มแก่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม ซึ่งจำเป็นต้องใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวในปริมาณมากๆ เพื่อใช้บรรจุอาหารและเครื่องดื่มส่งมอบให้กับผู้ประสบภัย อาทิ กล่องพลาสติก กล่องโฟม ถุงพลาสติก ขวดน้ำดื่ม ทำให้มีปริมาณขยะพลาสติกเพิ่มขึ้น รวมทั้งสถานที่กำจัดขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกน้ำท่วมขัง ทำให้ไม่สามารถจัดการขยะได้อย่างถูกต้อง

ดังนั้น จึงควรกำหนดมาตรการรองรับความเสี่ยงต่อสถานการณ์ความต้องการของผู้บริโภคสำหรับการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัย ดังนี้

(๑) นำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy : CE) มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนำพลาสติกกลับเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลให้ได้มากที่สุด เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้พลาสติกเพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัย ในช่วงที่มีโรคระบาด

(๒) พัฒนากำลังการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้มีปริมาณที่มากเพียงพอต่อความต้องการบริโภคและส่งเสริมให้มีราคาที่ใกล้เคียงกับผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายยากเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ต้องการใช้หรือผู้บริโภค

(๓) ดำเนินการตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างครบวงจร โดยประสานงานความร่วมมือและเชื่อมโยงภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่คุณค่า เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคและสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนมีทางเลือกในการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์พลาสติกและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมร่วมกับกลุ่มผู้ประกอบการ ภาคเอกชน ในการลดผลกระทบจากปัญหาขยะพลาสติกผ่านโครงการ/กิจกรรมต่างๆ เช่น โครงการ “เปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ” (เมื่อคุณหมุนเวียน) โครงการ “ส่งพลาสติกกลับบ้าน” โครงการ “มือพิเศษ x วัน” เป็นต้น

ระยะกลาง

๑) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม เป็นปัจจัยความเสี่ยงต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานเนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยี นวัตกรรม ที่ได้จากงานวิจัยที่หลากหลายของหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะภาคเอกชน จะมุ่งสร้างการแข่งขันด้านตลาดมากกว่าสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความแตกต่างในการก้าวสู่การเป็นผู้นำตลาดของบริษัทชั้นนำ มีการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และระบบการจัดการขยะ ณ ปลายทางที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่รองรับต่อผลิตภัณฑ์พลาสติกใหม่ เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติกหลายชั้น (Multilayer Plastic) นาโนพลาสติก (Nano Plastic) เป็นต้น

ดังนั้น จึงควรกำหนดมาตรการรองรับความเสี่ยงต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการขยะพลาสติก ดังนี้

(๑) กำหนดกรอบการศึกษา แนวทางการวิจัย สำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่โดยต้องเป็นพลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้หน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจด้านการศึกษาวิจัย ใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยผลิตภัณฑ์ใหม่ตลอดวงจรชีวิต โดยมุ่งเน้นตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำ หรือนำกลับไปรีไซเคิลได้เหมาะสมกับระบบการจัดการขยะ ณ ปลายทางที่มีอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย

(๒) การสร้างแรงจูงใจ (Incentives) และส่งเสริมบทบาทเจ้าของแบรนด์ผลิตภัณฑ์ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเป็นทางเลือกผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทดแทนพลาสติกที่ย่อยสลายยาก ด้วยการลดหย่อนภาษีภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ ณ ปัจจุบัน อาทิ การออกพระราชกฤษฎีกาตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร เพื่อส่งเสริมวัสดุทดแทนพลาสติกและโฟมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยความเสี่ยงที่เข้ามามีผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ เนื่องจากประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงามทั้งทางบกและทางทะเล ประกอบกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภาครัฐที่บูรณาการร่วมกันกับภาคเอกชน ทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนมากนิยมเดินทางท่องเที่ยวในไทยอย่างต่อเนื่อง ที่ผ่านมา แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทั้งทางบกและทะเลหลายแห่งประสบปัญหาในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะปัญหาด้านการจัดการขยะพลาสติกในทะเล เนื่องจากระบบการจัดการที่มีอยู่ในพื้นที่ยังไม่มีความพร้อม และไม่มีแผนในการรองรับหรือจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว

ดังนั้น จึงควรกำหนดมาตรการรองรับความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งคาดว่าจะ จะกลับมาเติบโตเหมือนเดิมหลังจากสถานการณ์โควิด-๑๙ เข้าสู่สภาวะปกติ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพอย่างยั่งยืน เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาคุณภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

(๒) มาตรการจำกัดนักท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ (Carrying Capacity) เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นทุกปี ส่งผลให้ขยะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น หากไม่สามารถลดปริมาณขยะพลาสติกในแหล่งท่องเที่ยวได้ อาจพิจารณามาตรการจำกัดนักท่องเที่ยวเป็นทางเลือกในการดำเนินงานแทนการออกข้อห้ามการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

ระยะยาว

ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่ออุตสาหกรรมพลาสติก โดยเฉพาะการส่งเสริมการนำพลาสติกที่ใช้แล้วกลับมารีไซเคิล หากราคาน้ำมันดิบปรับตัวลงจะส่งผลให้ราคาเม็ดพลาสติกใหม่ในภาพรวมมีราคาถูกลง ผู้ประกอบการมีทางเลือกที่จะไม่ใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลเนื่องจากมีราคาที่ใกล้เคียงกัน

ดังนั้น จึงควรกำหนดมาตรการรองรับความเสี่ยงต่อระดับราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่มีความผันผวน และอาจส่งผลกระทบต่อส่งเสริมการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ ด้วยการส่งเสริมธุรกิจรีไซเคิลเพื่อให้เกิดอุปสงค์อุปทานพลาสติกรีไซเคิลภายในประเทศและภายนอกประเทศ และควบคุมปริมาณการนำเข้าเศษพลาสติกจากต่างประเทศในปริมาณที่เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจรีไซเคิลพลาสติกในประเทศ

การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์มีปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินการ ดังนี้

๕.๒.๑ การส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีพลาสติกชีวภาพอย่างจริงจัง เนื่องด้วยกระแสสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาพลาสติกชีวภาพที่กำลังเป็นประเด็นที่วงการอุตสาหกรรมพลาสติกทั่วโลกให้ความสนใจ ประกอบกับโอกาสด้านความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตทางการเกษตรภายในประเทศไทยซึ่งสามารถนำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในการผลิตได้นั้น เมื่อพิจารณาร่วมกับจุดแข็งของอุตสาหกรรมพลาสติกเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในการส่งเสริมอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพของภาครัฐ ตลอดจนความพร้อมด้านการวิจัยพัฒนาเม็ดพลาสติกชีวภาพของผู้ประกอบการปิโตรเคมี ดังนั้น จึงควรทำการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีพลาสติกชีวภาพอย่างจริงจังทั้งในแง่ของเทคโนโลยีการผลิต เพื่อเสริมสร้างศักยภาพผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพ รวมถึงการกระตุ้นตลาดการใช้งานภายในประเทศเพื่อนำร่องสู่การขยายผลของการใช้งานระดับอุตสาหกรรม

๕.๒.๒ การพัฒนาเทคโนโลยีและการจัดการผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อสิ่งแวดล้อม เนื่องด้วยกระแสอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่มีบทบาทต่ออุตสาหกรรมการผลิตระดับโลกทำให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องคำนึงถึงการผลิตเพื่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งอุตสาหกรรมพลาสติกก็ได้รับผลกระทบจากกระแสดังกล่าวด้วย ซึ่งส่งผลให้ผลิตภัณฑ์พลาสติกทั่วไปที่มีพื้นฐานการผลิตจากกระบวนการปิโตรเคมีถูกต่อต้านจากสังคมในประเด็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติ รวมถึงประเด็นด้านการตกค้างของขยะพลาสติกและสิ่งแวดล้อมสำหรับอุตสาหกรรมพลาสติกไทย ก็ได้รับผลกระทบจากกระแสดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เมื่อประเมินถึงประเด็นด้านการจัดการขยะพลาสติกรวมถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานและการจัดการหลังสิ้นสุดอายุแล้ว ยังคงเป็นปัญหาอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้อุตสาหกรรมพลาสติกไทยมีกลวิธีการรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว จึงควรส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในบริบทของอุตสาหกรรมพลาสติก เช่น เทคโนโลยีด้านการออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการส่งเสริมการจัดการองค์ความรู้ในสังคม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพทั้งในมิติด้านเทคโนโลยีการจัดการขยะพลาสติกและมิติด้านการใช้งานผลิตภัณฑ์พลาสติกอย่างมีประสิทธิภาพของสังคม

๕.๒.๓ ประเทศไทยเป็นผู้นำในการจัดการขยะพลาสติกในกรอบความร่วมมือและเวทีต่างๆ ในอาเซียน อีกทั้งปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน (The Bangkok Declaration on Combating Marine Debris in the ASEAN Region) ได้รับการยอมรับจากผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๓๔ ณ กรุงเทพมหานคร และขณะนี้เมืองคักระหว่างประเทศหลายแห่งได้ให้ความสนใจการขับเคลื่อนในประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียน

๕.๒.๔ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานด้านการจัดการขยะพลาสติกประสบผลสำเร็จ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งภาครัฐส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ/ผู้ประกอบการ และภาคประชาชน จะต้องดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่

บทที่
๖

ความเชื่อมโยงกับ
นโยบายที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๖ ความเชื่อมโยงกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต้องเร่งดำเนินการในช่วง ๓ ปี เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สภาพสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงรัฐบาลได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นการเติบโตอย่างยั่งยืน และแผนปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน ในการพัฒนาประเทศ

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการพลาสติก สอดคล้อง และตอบสนองเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ทั้งเป้าหมายและช่วงระยะเวลาการดำเนินการตามที่ประชาคมโลกตกลงร่วมกัน รวมทั้งเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ โดยมีความเชื่อมโยง ดังนี้

๖.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใน ๒ ประเด็นหลัก คือ ประเด็นที่ ๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว และประเด็นที่ ๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	ประเด็น/ความครอบคลุม
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	<p>ประเด็นที่ ๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน</p> <ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคและการผลิตวิธีคิด และวิถีชีวิตของบุคคลและองค์กรให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด สร้างการมีจิตสำนึกในการผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมบริโภคอย่างพอเพียงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการทางสังคมจูงใจผู้บริโภคและผู้ผลิต สร้างระบบและกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบและควบคุมมลพิษในภาคการผลิต และการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ ส่งเสริมให้มีการลดขยะเป็นศูนย์จัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จยั่งยืน ลดการปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการอย่างเคร่งครัด

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	ประเด็น/ความครอบคลุม
	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาวัตถุดิบและเทคโนโลยีการเพิ่มศักยภาพการผลิต ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว ปรับปรุงกลไกรัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชน มาตรการลดการเกิดขยะพลาสติก ณ แหล่งกำเนิด <p>ประเด็นที่ ๒ <u>สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล</u> <u>ปรับปรุง พื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในการดูแลจัดการพื้นที่ มีระบบควบคุมและตรวจสอบผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ มีระบบตรวจสอบ แจ้งเตือนติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ <p><u>ฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไข</u> <u>ทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกัน แก้ไขปัญหา และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งที่เหมาะสม

๖.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน (แผนระดับ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นที่ ๑๘) โดยมีความเชื่อมโยงและดำเนินการสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้ ๑) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ๒) การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล ๓) การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้อง ดังนี้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย/ความครอบคลุม
<p>ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน</p>	<p>แผนย่อย : สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว</p> <p><u>ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ให้ผลิตภัณฑ์ภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมติดฉลากสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จำกัดการใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องจักรที่ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และการบังคับใช้กฎหมายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน <p>แผนย่อย : <u>การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล</u> <u>ปรับปรุง พื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ลดปริมาณของเสียโดยเฉพาะขยะพลาสติกที่ลงสู่ทะเล <p><u>พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> จัดให้มีการท่องเที่ยวทางทะเลที่มีการคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนย่อย/ความครอบคลุม
	<p>แผนย่อย : การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล</p> <p><u>จัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตรายและกากอุตสาหกรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • การวางระบบการจัดการของเสียที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์ใหม่บางประเภทที่คาดว่าจะมีปัญหาในอนาคต • ทบทวนและตรวจสอบกลไกการบริหารจัดการขยะของประเทศทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงผู้เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนตั้งแต่ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้บริการ ผู้บริโภค ผู้กำจัด และหน่วยงานกำกับดูแล

๖.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องที่ ๕ ประเด็นปฏิรูป เรื่องสิ่งแวดล้อม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ ประเด็นย่อยที่ ๑.๓ ลดการผลิตและการบริโภคสินค้าที่ผลิตจากวัสดุที่ย่อยสลายยาก ประเด็นย่อยที่ ๑.๗ กระตุ้นการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อจูงใจให้โรงงานจัดการมลพิษที่ต้นทาง ประเด็นย่อยที่ ๑.๘ ปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยเพิ่มข้อกำหนดด้านการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้อง ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ	ประเด็นย่อย/ความครอบคลุม
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<p><u>ประเด็นย่อย ๑.๓ : ลดการผลิตและการบริโภคสินค้าที่ผลิตจากวัสดุที่ย่อยสลายยาก</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • กำหนดให้หน่วยงานราชการเลิกใช้กล่องโฟมบรรจุอาหาร ขวดน้ำพลาสติกที่มีพลาสติกหุ้มฝา (cap seal) • ให้นำร้านค้าในสถานที่ราชการจัดเก็บเงินค่าถุงพลาสติกหูหิ้วและแก้วน้ำพลาสติก • ทำข้อตกลงกับผู้ประกอบการศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และร้านสะดวกซื้อ ในการลดการแจกถุงพลาสติก และลดการใช้กล่องโฟมบรรจุอาหาร รวมทั้งขวดน้ำพลาสติกที่มีพลาสติกหุ้มฝา (cap seal) • ศึกษาความเหมาะสมในการจัดเก็บภาษี/ค่าธรรมเนียมของถุงพลาสติกและกล่องโฟมบรรจุอาหาร • ปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือออกกฎหมายเพิ่มเติม <p><u>ประเด็นย่อยที่ ๑.๗ กระตุ้นการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อจูงใจให้โรงงานจัดการมลพิษที่ต้นทาง</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ศึกษาความเหมาะสมและออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่ออนุญาตให้บริษัทและร้านค้าสามารถหักค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการลดหย่อนภาษีนิติบุคคลได้ ในกรณีที่เลือกซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม • ให้สิทธิประโยชน์และสนับสนุนโรงงานที่สนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม • กระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แผนการปฏิรูปประเทศ	ประเด็นย่อย/ความครอบคลุม
	<p>ประเด็นย่อยที่ ๑.๘ ปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมโดยเพิ่มข้อกำหนดด้านการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> ศึกษาความเหมาะสมและปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมให้ครอบคลุมถึงข้อกำหนดด้านการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ศึกษาแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์เชื่อมโยงการติดสัญลักษณ์ของมาตรฐานต่างๆ ในผลิตภัณฑ์ เพื่อแสดงถึงความใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการติดเครื่องหมายรับรองการผลิตอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๖.๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ในยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๓ สร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ลดมลพิษ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้อง ดังนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)	แนวทางการพัฒนา/ความครอบคลุม
<p>ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p>	<p>ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยใช้แนวคิดตลอดวงจรชีวิต ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการผลิตและการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ สร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปสู่การบริโภคที่ยั่งยืน สร้างความตระหนักรู้ของผู้บริโภค การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างความตระหนักด้านการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน ประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภค ส่งเสริมให้ใช้บรรจุภัณฑ์จากวัสดุธรรมชาติ เพื่อทดแทนการใช้พลาสติก

๖.๕ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน และเป้าหมายที่ ๑๔ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้อง ดังนี้

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน	เป้าหมาย/ความครอบคลุม
เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน	<p><u>เป้าหมายที่ ๑๒</u> สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน</p> <ul style="list-style-type: none"> • บรรลุการจัดการที่ยั่งยืนและการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพภายในปี ๒๕๗๓
เป้าหมายที่ ๑๔ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล	<ul style="list-style-type: none"> • ลดการผลิตของเสียโดยการป้องกัน การลด การแปรรูปเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และการนำมาใช้ซ้ำ ภายในปี ๒๕๗๓
	<p><u>เป้าหมายที่ ๑๔</u> การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล</p> <ul style="list-style-type: none"> • ป้องกันและลดมลพิษทางทะเลทุกประเภท โดยเฉพาะจากกิจกรรมบนบก ภายในปี ๒๕๖๘

๖.๖ แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ

สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) โดยมีแนวคิดในการลดการเกิดขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้อง ดังนี้

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ	มาตรการ/ความครอบคลุม
แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)	<p><u>มาตรการลดการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • สนับสนุนให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอย และส่งเสริมการผลิตและการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
	<p><u>มาตรการเพิ่มศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัดดำเนินการเก็บรวบรวม ขนส่ง และกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ • พัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
	<p><u>มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนตั้งแต่ระดับเยาวชนในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย • พัฒนาคณะความรู้ เทคโนโลยีการบำบัด/กำจัดขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย • พัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๗ แผนดำเนินการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy Action Plan) ของสหภาพยุโรป

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จัดการพลาสติก (EU Strategy for Plastic in the Circular Economy) ที่ครอบคลุมทั้งสหภาพยุโรป ที่มุ่งเปลี่ยนแปลงการออกแบบ การใช้สอย และการนำมาใช้อีกครั้งของผลิตภัณฑ์พลาสติก โดยมุ่งดำเนินการให้บรรจุภัณฑ์พลาสติกจะต้องสามารถนำมาใช้ซ้ำได้ทั้งหมดภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ (พ.ศ. ๒๕๗๓) โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้อง ดังนี้

แผนดำเนินการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy Action Plan) ของสหภาพยุโรป	ยุทธศาสตร์/ความครอบคลุม
แผนดำเนินการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy Action Plan) ของสหภาพยุโรป	<ul style="list-style-type: none"> • ยุทธศาสตร์จัดการพลาสติก (EU Strategy for Plastic in the Circular Economy) ที่ครอบคลุมทั้งสหภาพยุโรป ที่มุ่งเปลี่ยนแปลงการออกแบบ การใช้สอย และการนำมาใช้อีกครั้งของผลิตภัณฑ์พลาสติก โดยมุ่งดำเนินการให้บรรจุภัณฑ์พลาสติกจะต้องสามารถนำมาใช้ซ้ำได้ทั้งหมดภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ • การผลักดันข้อเสนอที่เกี่ยวกับการดำเนินการของท่าเรือ (Port reception facilities) เป็นการผลักดันเพื่อลดการรั่วไหลของพลาสติกไปสู่สิ่งแวดล้อม และท้องทะเล รวมทั้งการรายงานผลกระทบของ oxo-degradable พลาสติกต่อสิ่งแวดล้อม • การนำเสนอต่อที่ประชุมผลการประเมินแนวทางการดำเนินการกรอบกฎหมายด้านสารเคมี ผลิตภัณฑ์และของเสีย (Legislation on the interface between chemical, product, and waste) • การจัดทำกรอบการติดตามผลการดำเนินการเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับสหภาพยุโรปและประเทศสมาชิก ซึ่งประกอบด้วย ๑๐ ตัวชี้วัดในแต่ละภาคส่วน เช่น การผลิต การบริโภค การจัดการของเสียและทรัพยากร การลงทุน การสร้างงาน รวมไปถึงด้านนวัตกรรม
	<p>การจัดทำรายงานทรัพยากรที่มีความสำคัญและเศรษฐกิจหมุนเวียน ที่เน้นผลกระทบในการนำเอาวัสดุดิบ ๒๗ ประเภท มาใช้ซ้ำภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน</p>

๖.๘ ปฏิญญา 3R กรุงเทพฯ ว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากขยะพลาสติก โดยใช้หลักการ 3R และเศรษฐกิจหมุนเวียน (Bangkok 3R Declaration Towards Prevention of Plastic Waste Pollution through 3R and Circular Economy)

ปฏิญญา 3R กรุงเทพฯ ว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากขยะพลาสติกโดยใช้หลักการ 3R และเศรษฐกิจหมุนเวียน (Bangkok 3R Declaration Towards Prevention of Plastic Waste Pollution through 3R and Circular Economy) ได้รับการรับรองในการประชุมในระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสด้าน 3R ของประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๙ (The Ninth Regional 3R Forum in Asia and the Pacific) ระหว่างวันที่ ๔ - ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ด้านนโยบายร่วมกันของผู้แทนประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก เพื่อส่งเสริมการนำหลักการ 3R และเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มาใช้ในการดำเนินงาน เพื่อลดมลพิษจากขยะพลาสติก โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้อง ดังนี้

ปฏิญญา 3R กรุงเทพฯ ว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากขยะพลาสติก โดยใช้หลักการ 3R และเศรษฐกิจหมุนเวียน	กรอบปฏิบัติงาน/ความครอบคลุม
<p>เจตนารมณ์ด้านนโยบายในการดำเนินการ ภายใต้ปฏิญญา 3R กรุงเทพฯ ว่าด้วยการป้องกันมลพิษจากขยะพลาสติกโดยใช้หลักการ 3R และเศรษฐกิจหมุนเวียน</p>	<p>๑) ระบุช่องว่างในกฎหมาย ข้อกำหนด และกฎระเบียบที่มีอยู่และส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักการ 3R อย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก รวมถึงพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว</p> <p>๒) พัฒนานโยบาย 3R ที่มีประสิทธิภาพ โปรแกรมต่างๆ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับของการรีไซเคิลพลาสติกในระบบเศรษฐกิจด้วยการเพิ่มโอกาสในการนำกลับมาใช้ซ้ำและการป้องกันการรั่วไหลของขยะพลาสติกสู่สิ่งแวดล้อมชายฝั่งและทะเล</p> <p>๓) สนับสนุนโครงการวิจัยและพัฒนาต่างๆ และใช้นวัตกรรมสำหรับรูปแบบธุรกิจใหม่และยั่งยืน ซึ่งจะส่งเสริมเศรษฐกิจแบบหมุนเวียน ห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและทางเลือกในการใช้ที่หลากหลายต่อผลิตภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เช่น การใช้ผลิตภัณฑ์ย่อยสลายได้ การออกแบบผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันก็ต้องส่งเสริมพฤติกรรมของผู้บริโภคให้หันมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>๔) เสริมสร้างข้อตกลงระหว่างประเทศ นโยบายและความร่วมมือในการลดผลกระทบของมลพิษจากขยะพลาสติกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการลดพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ส่งเสริมการรีไซเคิลขยะพลาสติกเป็นทรัพยากรวัสดุรีไซเคิลและส่งเสริมการนำขยะพลาสติกมาผลิตเป็นเชื้อเพลิง</p>

<p>ปฏิญญา 3R กรุงเทพฯ ว่าด้วยการ ป้องกันมลพิษจากขยะพลาสติก โดยใช้หลักการ 3R และเศรษฐกิจหมุนเวียน</p>	<p>กรอบปฏิบัติงาน/ความครอบคลุม</p>
	<p>๕) ดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎระเบียบและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศสุขภาพ และความปลอดภัยในการปกป้องพื้นที่อ่อนไหวทางชายฝั่งทะเลและในทะเลและสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ และการเลือกพื้นที่กำจัดขยะ การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ส่งเสริมให้มีวิธีการเก็บขยะที่เหมาะสม การคัดแยก การขนส่งการรีไซเคิลและการกำจัดขั้นสุดท้าย</p> <p>๖) ส่งเสริมโครงการและการรณรงค์สาธารณะเพื่อสร้างความตระหนักรู้ต่างๆ เพื่อไม่ให้มีการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวเป็นอันดับแรก สร้างเศรษฐกิจจากพลาสติกที่ใช้งานแล้วอย่างที่มีประสิทธิภาพและสำรวจวิธีการจัดการพลาสติกที่หมดอายุการใช้งานแล้วให้เป็นทรัพยากรที่มีค่า ซึ่งจะช่วยในการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจแบบหมุนเวียน</p> <p>๗) พิจารณาการขับเคลื่อนให้มีกองทุนและการลงทุนสำหรับเทคโนโลยีการจัดการขยะพลาสติกที่คุ้มค่าและสถานที่คัดแยกและนำกลับคืนขยะพลาสติกที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อปกป้องสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศในท้องถิ่น รวมถึงสภาพแวดล้อมชายฝั่งทะเลและในทะเล ซึ่งจะดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างประเทศ และเพิ่มโอกาสการจ้างงานในท้องถิ่น</p> <p>๘) ส่งเสริมความเป็นพันธมิตรและความร่วมมือในทุกระดับ เพื่อดำเนินโครงการ 3R ที่หลากหลาย เพื่อการป้องกันและจัดการขยะพลาสติกรวมถึงขยะทะเล เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในการแก้ไขปัญหาของผลิตภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว รวมถึงผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศชายฝั่งและทะเล</p>

๖.๙ กรอบปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล (ASEAN Framework of Action on Marine Debris)

กรอบปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล (ASEAN Framework of Action on Marine Debris) ให้ความสำคัญต่อการลดขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน ได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๓ โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้อง ดังนี้

กรอบปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล	กรอบปฏิบัติงาน/ความครอบคลุม
<p>กรอบปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล ประกอบด้วยกรอบปฏิบัติงาน ๔ ด้าน</p>	<p>๑) การส่งเสริม สนับสนุนมาตรการเชิงนโยบาย กฎหมาย ข้อตกลง รวมทั้งพัฒนาแผนปฏิบัติงานในระดับภูมิภาคเพื่อต่อต้านปัญหาขยะทะเล</p> <p>๒) การวิจัย นวัตกรรมและการเสริมสร้างศักยภาพ เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูล พัฒนานวัตกรรม และสนับสนุนการใช้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการดำเนินนโยบายป้องกันและจัดการปัญหาขยะทะเล</p> <p>๓) การตระหนักรู้ของสาธารณะ และการดำเนินกิจกรรมเชิงรุก เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ต่อปัญหาขยะทะเล และมีการขับเคลื่อนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อลดปัญหาขยะทะเล ตลอดจนส่งเสริมการแบ่งปันความรู้ร่วมกันหาแนวปฏิบัติในการแก้ปัญหาขยะทะเล</p> <p>๔) การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน เป็นการส่งเสริมการปฏิบัติงาน การลงทุนร่วมกับภาคเอกชนในด้านนวัตกรรม การรณรงค์ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน และการนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาขยะทะเล</p>

๖.๑๐ ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน (Bangkok Declaration on Combating Marine Debris in ASEAN Region)

ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน (Bangkok Declaration on Combating Marine Debris in ASEAN Region) ได้รับการรับรองในการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนสมัยพิเศษด้านขยะทะเล “Special ASEAN Ministerial Meeting on Marine Debris” เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความร่วมมือของกลุ่มประเทศอาเซียนในการป้องกัน ลด และจัดการขยะพลาสติกในทะเล โดยมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องดังนี้

ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน	เป้าหมาย/ความครอบคลุม
<p>การเน้นย้ำถึงวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ ในการป้องกัน ลด และจัดการขยะพลาสติกในทะเล</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ยืนยันถึงการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการปกป้อง ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมชายฝั่งและทะเลอย่างยั่งยืน • การดำเนินการตามเป้าหมายร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนในการปฏิบัติตามวาระเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ รวมถึงข้อสรุปมติจากการประชุมระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้อง • ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความร่วมมือของกลุ่มประเทศอาเซียนในการป้องกัน ลด และจัดการขยะพลาสติกในทะเล • ให้การสนับสนุนนวัตกรรม แนวคิด รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการลดปัญหาขยะทะเล

ความเชื่อมโยงของแผนที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals (SDGs))

เป้าหมายที่ ๑๒ สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและผลิตที่ยั่งยืน

- ใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพ
- กำจัดขยะอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการ
- ส่งเสริมการผลิต คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่ สร้างความเท่าเทียมและสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาเพื่อก้าวเข้าสู่แผนการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๔ การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร และทรัพยากรทางทะเลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

- สร้างกรอบการทำงานเพื่อการจัดการอย่างยั่งยืน และปกป้องระบบนิเวศทางชายฝั่ง และทางทะเล จากภาวะมลพิษ จากแหล่งบนบก
- เสริมสร้างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของทรัพยากรทะเลผ่านกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งจะสามารถช่วยบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นกับมหาสมุทรลงได้

แผนดำเนินการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy Action Plan) ของสหภาพยุโรป

ปฏิญญา 3R กรุงเทพฯ ว่าด้วยกรอบป้องกันมลพิษจากขยะพลาสติกโดยให้หลักการ 3R และเศรษฐกิจหมุนเวียน (Bangkok 3R Declaration Towards Prevention of Plastic Waste Pollution through 3R Circular Economy)

กรอบปฏิบัติการอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล (ASEAN Framework of Action on Marine Debris)

ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วย การต่อต้านขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน (Bangkok Declaration on Combating Marine Debris in ASEAN Region)

บทที่ ๗

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการ
ขยะพลาสติก ระยะที่ ๑
(พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

บทที่ ๗

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑

(พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบและแนวทางการดำเนินงานร่วมกันจากทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกที่สำคัญและต้องเร่งดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๓ ปีแรก (ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) โดยมีกรอบแนวคิดมาจากหลักการจัดการพลาสติกตลอดวงจรชีวิต (Life Cycle) หลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) การมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ภาคเอกชน (Public Private Partnership) ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และหลักการผู้ผลิตมีส่วนร่วม (Responsible Consumption and Production) โดยสอดคล้องกับ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓

๗.๑ วิสัยทัศน์

ก้าวสู่การจัดการพลาสติกที่ยั่งยืน ด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียน (Moving Towards Sustainable Plastic Management by Circular Economy)

๗.๒ เป้าหมาย

เป้าหมายการดำเนินการจัดการขยะพลาสติก ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ประกอบด้วย ๒ เป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ การลด เลิกใช้พลาสติก ร้อยละ ๑๐๐ ของพลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้ผลิตภัณฑ์อื่นที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมทดแทน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พลาสติกเป้าหมาย คือ พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ๔ ชนิด ได้แก่

- (๑) ถุงพลาสติกหูหิ้ว ความหนา < ๓๖ ไมครอน
- (๒) กล่องโฟมบรรจุอาหาร ไม่รวมถึงโฟมที่ใช้กันกระแทกในภาคอุตสาหกรรม
- (๓) แก้วพลาสติก ความหนา < ๑๐๐ ไมครอน
- (๔) หลอดพลาสติก ยกเว้นการใช้กรณีจำเป็น ได้แก่ การใช้ในเด็ก คนชรา และผู้ป่วย

เป้าหมายที่ ๒ การนำพลาสติกเป้าหมายภายในประเทศกลับไปใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยพลาสติกเป้าหมาย ๗ ชนิด ได้แก่

- (๑) ถุงพลาสติกหูหิ้ว (HDPE LLDPE LDPE PP)
- (๒) บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียว (HDPE, LL/LDPE)
- (๓) ขวดพลาสติก (ทุกชนิด)
- (๔) ฝาขวด
- (๕) แก้วพลาสติก
- (๖) ถาด/กล่องอาหาร
- (๗) ข้อน/ส้อม/มีด

ตารางแสดงตัวชี้วัดและเป้าหมายรายปีของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

ตัวชี้วัดและเป้าหมาย	ข้อมูลพื้นฐาน ๒๕๖๒	ปี พ.ศ. / ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)		
		๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑. การลด เลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๖๕	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๑๐๐
๑) ถุงพลาสติกหูหิ้ว ความหนา < ๓๖ ไมครอน	ตัน/ปี ๓๔๒,๕๒๒	๑๗๑,๒๖๑	๒๕๖,๘๙๒	๓๔๒,๕๒๒
๒) กล่องโฟมบรรจุอาหาร	ตัน/ปี ๑๕,๑๗๖	๗,๕๘๘	๑๑,๓๘๒	๑๕,๑๗๖
๓) แก้วพลาสติก ความหนา < ๑๐๐ ไมครอน	ตัน/ปี ๒๒,๖๗๙	๑๑,๓๔๐	๑๗,๐๐๙	๒๒,๖๗๙
๔) หลอดพลาสติก	ตัน/ปี ๓,๖๔๗	๑,๘๒๔	๒,๗๓๕	๓,๖๔๗
๒. การนำพลาสติกเป้าหมายภายในประเทศกลับไปใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของพลาสติกเป้าหมาย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๕๐
พลาสติกเป้าหมาย				
๑) ถุงพลาสติกหูหิ้ว (HDPE LLDPE LDPE PP)	ตัน/ปี ๑,๓๙๐,๘๖๕	๔๑๗,๒๖๐	๕๕๖,๓๔๖	๖๙๕,๔๓๓
๒) บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียว (HDPE, LL/LDPE)				
๓) ขวดพลาสติก (ทุกชนิด)				
๔) ฝาขวด				
๕) แก้วพลาสติก				
๖) ถาด/กล่องอาหาร				
๗) ข้อน/ส้อม/มีด				

หมายเหตุ มีการทบทวนค่าเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ทุก ๑๘ เดือน

๗.๓ มาตรการ

เพื่อให้การดำเนินการจัดการขยะพลาสติกมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นระบบและครบวงจร การดำเนินงานจึงครอบคลุมการจัดการตั้งแต่การผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การบริโภค การนำกลับมาใช้ประโยชน์ และการจัดการ ณ ปลายทาง ประกอบด้วย ๓ มาตรการ โดยมีแนวทางในแต่ละมาตรการ ดังนี้

๗.๓.๑ มาตรการลดการเกิดขยะพลาสติก ณ แหล่งกำเนิด

มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการป้องกันและควบคุมการเกิดของเสียจากการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ โดยการออกแบบ/ผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-Design) ลดปริมาณสารพิษในผลิตภัณฑ์ การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตด้วยการเลือกใช้วัตถุดิบในการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงขีดจำกัด และศักยภาพของระบบนิเวศธรรมชาติในการรองรับมลภาวะจากพลาสติก ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจเพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบการรับผิดชอบสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวงจรชีวิต รวมทั้งผลักดันให้มีการปรับปรุงพัฒนามาตรฐาน การออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ การพัฒนาระบบฉลากสิ่งแวดล้อม การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมพลาสติก และจัดทำกฎหมายที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการพลาสติก มีการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลพลาสติกให้เป็นมาตรฐานเดียวกันที่สามารถเชื่อมโยงทั้งประเทศ ประกอบด้วยแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- ๑) การลดปริมาณขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการปรับปรุงกระบวนการผลิต/ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
  - การติดตามการประเมินผล การเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (cap seal)/การเลิกใช้พลาสติกไมโครปิดสีในผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง/การเลิกใช้สารออกโซ่ (Oxo) ผสมในผลิตภัณฑ์พลาสติก
  - การเลิกใช้กล่องโฟมบรรจุอาหาร
  - การเลิกใช้ถุงพลาสติกหิ้ว ความหนา < ๓๖ ไมครอน
  - การเลิกใช้แก้วพลาสติก ความหนา < ๑๐๐ ไมครอน
  - การเลิกใช้หลอดพลาสติก
- ๒) การทบทวนข้อมูลเพื่อกำหนดการเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวอื่น ๆ
- ๓) การบรรเทาผลกระทบให้กับผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์พลาสติกเป้าหมาย (สร้างแรงจูงใจทางภาษี)
- ๔) การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติก/พลาสติกชีวภาพกับพลาสติกทั่วไปแบบใช้ครั้งเดียว
  - ๕) การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกที่น่ากลับมารีไซเคิล และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
  - ๖) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Design) สำหรับผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อนำมารีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ร้อยละ ๑๐๐
  - ๗) การส่งเสริมให้มีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุและผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
  - ๘) การสนับสนุนการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อทดแทนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว
  - ๙) การจัดทำฐานข้อมูล Material Flow of Plastic ของประเทศไทย
  - ๑๐) การกำหนดมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมบรรจุภัณฑ์พลาสติกย่อยสลายได้ทางชีวภาพ

๗.๓.๒ มาตรการลด เลิกใช้พลาสติก ณ ขั้นตอนการบริโภค

มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเสริมสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการบริโภคที่เหมาะสม ลดการบริโภคพลาสติกที่ฟุ่มเฟือย ส่งเสริมการจัดซื้อ/บริโภคสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐและเอกชนในการลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ประกอบด้วยแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- ๑) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการลดการบริโภคพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว
- ๒) การลด เลิกใช้ พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ภายใต้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน
  - ๓) การกำหนดกฎ/ระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและการขนส่งทางทะเล เพื่อป้องกันการทิ้งขยะลงสู่ทะเล
  - ๔) การกำหนดนโยบายการจัดการขยะพลาสติก ภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศ

๗.๓.๓ มาตรการจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค

มุ่งเน้นให้ความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ส่งเสริมให้ประชาชนลด และคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ ด้วยหลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) การส่งเสริมให้มีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) การจัดทำหลักเกณฑ์แนวทางการส่งเสริมการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ การส่งเสริมให้อุตสาหกรรมบางประเภท ต้องใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลพลาสติก รวมทั้งมาตรการส่งเสริมทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่มีการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ ตลอดจนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และจัดหาเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติกอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างโมเดลธุรกิจที่ยั่งยืน ประกอบด้วยแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- ๑) การสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับท้องถิ่นในการคัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อให้การจัดการขยะเป็นไปตามหลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle)
- ๒) การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาระบบการนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบ Circular Economy
- ๓) การส่งเสริมการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) โดยร่วมมือกับภาคเอกชนที่มีความพร้อมเข้าร่วมดำเนินการ
- ๔) การเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานให้กับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพรับซื้อของเก่า
- ๕) การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประกอบการ หรือชุมชน หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพลาสติกที่ดี
- ๖) การกำหนดมาตรการกำกับกับการนำเข้าเศษพลาสติกจากต่างประเทศ โดยการกำหนดเงื่อนไขการนำเข้าเศษพลาสติกในปริมาณที่เหมาะสมและส่งเสริมการใช้เศษพลาสติกในประเทศร่วมด้วย
- ๗) การพัฒนานโยบายเฉพาะเพื่อใช้ในการบริหารการจัดการขยะพลาสติก
- ๘) การกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกในทะเล

๗.๔ การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติกระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) มีกรอบแนวคิดและแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก ประกอบด้วย การลด เลิกใช้ พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ด้วยการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมทดแทน และหากมีความจำเป็นต้องใช้ต้องมีการนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด รวมทั้ง มีระบบการจัดการขยะที่เหมาะสม เพื่อป้องกันไม่ให้อายุขัยของขยะพลาสติกสั้นเกินไป การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม จำเป็นต้องมีกลไกการขับเคลื่อนด้านต่างๆ ตั้งแต่หน่วยงานรับผิดชอบ การกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมาย แนวทางการขับเคลื่อน การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ และการกำหนดแนวทางในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผล รวมทั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ผลักดันและบูรณาการการดำเนินงานตามแผนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีกลไกในการขับเคลื่อนดังต่อไปนี้

๗.๔.๑ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติกกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับให้ยอมรับ ตระหนักถึงความสำคัญและร่วมมือในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ บูรณาการและส่งเสริมความร่วมมือการทำงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนาระบบ

ฐานข้อมูลพลาสติกของประเทศ ที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ รวมถึงใช้ช่องทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) สำหรับแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ

๗.๔.๒ การสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงาน

๑) การสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงานระหว่างภาครัฐและเอกชน

การป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก ตามรายมาตรการที่ปรากฏในแผนฯ ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคเอกชน ทั้งในขั้นตอนการดำเนินงานและการติดตามผลการดำเนินงาน อาทิ การงดใช้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ การลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวในผู้ประกอบการ Food Delivery การนำพลาสติกมาแปรรูปในกลุ่มธุรกิจรีไซเคิล ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคเอกชน การประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ แยกตามกลุ่มผู้ประกอบการ ควบคู่ไปกับการดำเนินมาตรการสนับสนุนการให้แรงจูงใจต่างๆ จากภาครัฐ และการกำหนดมาตรฐานหรือการปรับปรุงกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยต่อภาคเอกชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก โดยผู้ผลิตร่วมร่วมในการจัดการขยะพลาสติก ตามหลักการ (Extended Producer Responsibility : EPR) หลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) และหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ดังนี้

(๑) การส่งเสริมบทบาทอุตสาหกรรมพลาสติก เจ้าของแบรนด์ และผู้ค้าปลีก ให้มีส่วนร่วมในการจัดการขยะพลาสติก เช่น การลดปริมาณขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Reduce) โดยการปรับปรุงกระบวนการผลิต/ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-Design)

(๒) การส่งเสริมธุรกิจรีไซเคิลและอัพไซเคิลเพื่อเพิ่มมูลค่าขยะพลาสติก (Upcycling) เช่น การเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานให้กับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพรับซื้อของเก่า การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกที่น่ากลับมารีไซเคิล และที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้มีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุและผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) การสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงานระดับเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกตามรายมาตรการที่ปรากฏในแผนฯ ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคเมือง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในขั้นตอนการดำเนินงานและการติดตามผลการดำเนินงาน อาทิ การรณรงค์การงดใช้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้าและตลาดสด การลด คัดแยกขยะพลาสติก ณ คริวเรือน การป้องกันการทิ้งขยะลงสู่ทะเล จึงจำเป็นต้องเร่งสร้างความตระหนักรู้ในการหลีกเลี่ยงการบริโภคพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว และพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานและบุคลากรส่วนท้องถิ่น รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างและระบบการจัดเก็บและคัดแยกขยะแบบบูรณาการ การกำหนดกฎ/ระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและการขนส่งทางทะเลในพื้นที่ เพื่อป้องกันการทิ้งขยะลงสู่ทะเล การสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับท้องถิ่นในการคัดแยกขยะมูลฝอย

๗.๔.๓ การใช้เครื่องมือและกลไกที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

๑) มาตรการทางการเงินการคลัง

(๑) การจัดสรรงบประมาณ ให้สำนักงบประมาณสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติการตามแผน โดยควรจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและต่อเนื่องเพื่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกทั้งบนบกและทะเล ทั้งนี้ อาจเป็นการเพิ่มเติมงบประมาณจากแผนงานเดิมของหน่วยงาน (top up) ให้ครอบคลุมการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก รวมทั้งพิจารณาการจัดสรรงบประมาณในรูปแบบบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๒) การขอรับการสนับสนุนทางการเงินสำหรับการดำเนินงานเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกในประเทศและภูมิภาคอาเซียน ภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมทั้งความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ อาทิ ธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) โดยกรมควบคุมมลพิษและกรมทรัพยากรทางทะเลเป็นหน่วยงานประสานความร่วมมือการดำเนินงานในภาพรวม

๒) การสร้างแรงจูงใจ

(๑) การให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ เป็นเครื่องมือที่ภาครัฐใช้เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้เอกชนหันมาให้ความสนใจในการมีส่วนร่วมหรือมีการลงทุนเพื่อเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ด้วยการให้วัสดุทดแทนพลาสติกหรือวัสดุทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้นทดแทนการผลิตพลาสติกทั่วไปที่ย่อยสลายยาก หรือนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยอาจเป็นการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต้นทุน เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล การลดอัตราภาษี การลดอัตราอากร การยกเว้นอากรศุลกากร สำหรับเครื่องจักร วัสดุและอุปกรณ์สำหรับกระบวนการผู้ประกอบการที่มีการใช้วัสดุทดแทนพลาสติกหรือวัสดุทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการนำขยะพลาสติกภายในประเทศกลับมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น หรืออาจเป็นมาตรการที่ไม่ใช่การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี อาทิ การให้รางวัลหรือการประกาศเกียรติคุณ ปัจจุบันกระทรวงการคลังได้ออกพระราชกฤษฎีกาตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร เพื่อส่งเสริมวัสดุทดแทนพลาสติกและโฟมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ประกอบการหันมาใช้วัสดุทดแทนพลาสติกและโฟมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพื่อให้เกิดการแข่งขันด้านการตลาดและก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภคในการลดการผลิตและใช้บรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือยหรือบรรจุภัณฑ์ที่เป็นภาระต่อสิ่งแวดล้อม

(๒) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อสนับสนุนการเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เช่น การจัดเก็บภาษีมลพิษ การเก็บค่าธรรมเนียมในการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ระบบมัดจำ-คืนเงิน (Deposit-Refund System) บรรจุภัณฑ์พลาสติก เป็นต้น

(๓) การใช้เครื่องมือทางสังคม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคให้มีส่วนร่วมในการลด คัดแยก และนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ ตามหลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) ด้วยการสร้างความตระหนัก การรับรู้ถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ให้ผู้บริโภคมีการลดการใช้พลาสติก (Reduce) และหากมีความจำเป็นต้องใช้ต้องมีการคัดแยกเพื่อนำพลาสติกกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) หรือรีไซเคิล(Recycle) ด้วยการเผยแพร่ข้อมูลสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ เกี่ยวกับการใช้พลาสติกอย่างรู้คุณค่าให้กับกลุ่มเยาวชน ประชาชน กลุ่มผู้ผลิตผู้ประกอบการ รวมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกแบบบูรณาการ

๓) การสนับสนุนการวิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยี

นวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกบรรลุนวัตกรรมและเป้าหมายได้อย่างมีนัยสำคัญ การจัดทำฐานข้อมูลนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับระบบบริหารจัดการพลาสติกทั้งบนบกและทะเล ตลอดจนการปรับปรุงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันจะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในระดับนโยบายระดับองค์กร ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน อีกทั้งยังเป็นการขยายโอกาสให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นผู้นำในการพัฒนาระบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศและภูมิภาคอาเซียน ตลอดจนเวทีระดับโลก

๔) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระบบการจัดการขยะเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำนโยบายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีระบบการคัดแยกขยะ ณ ต้นทาง ที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมเพียงพอต่อการนำขยะพลาสติกที่ไม่ปนเปื้อนกลับมาใช้ประโยชน์ได้ รวมทั้งระบบการจัดการ ณ ปลายทาง ส่วนใหญ่เป็นการฝังกลบทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้ต้องใช้ระยะเวลายาวนานในการย่อยสลาย มีเพียงบางพื้นที่ที่มีระบบเตาเผาที่มีประสิทธิภาพ และมีระบบการจัดการมลพิษที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานในระดับพื้นที่จำเป็นต้องประสานความร่วมมือในการจัดการขยะ ณ ปลายทาง โดยเฉพาะในพื้นที่ ๒๔ จังหวัดชายทะเล เพื่อพัฒนาระบบการจัดการขยะด้วยหลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการป้องกันขยะบกลบสู่ทะเล

๕) การปรับปรุงแก้ไขหรือการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก การนำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติกไปปฏิบัติ ตลอดจนการติดตามผลการดำเนินงาน อาจมีข้อกำหนด ภาวะเบียดเบียนกฎหมายที่ต้องปฏิบัติตาม อาทิ การขอรับใบอนุญาตนำเข้าเศษพลาสติกอาจจำเป็นต้องมีการปรับปรุงภาวะเบียดเบียนข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้พลาสติกในประเทศ ทั้งนี้ ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการพลาสติกโดยเฉพาะ โดยที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อแนวทางในการจัดทำกฎหมายจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้้นำแนวทางมาเร่งออกกฎหมาย ภาวะเบียดเบียน ข้อบังคับ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการขยะพลาสติกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗.๔.๔ หน่วยงานขับเคลื่อน

๑) หน่วยงานกลาง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงพลังงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมประชาสัมพันธ์ เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) โดยสร้างความร่วมมือและประสานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ในรูปแบบคณะทำงาน/คณะอนุกรรมการ ในการกำหนดรูปแบบ กลไกในการบริหารจัดการ ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง การติดตามตรวจสอบและทบทวนแผนงาน

๒) หน่วยงานระดับพื้นที่

จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานสำคัญในการดำเนินงานขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานในการจัดการขยะพลาสติกในระดับจังหวัด และรวบรวมข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานของจังหวัดมายังหน่วยงานกลาง

๓) ผู้ผลิต/ผู้จำหน่าย/ผู้ประกอบการธุรกิจ

เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) สถาบันพลาสติก/กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก/สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย/สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย/ผู้ผลิต/ผู้จำหน่าย/ผู้ประกอบการธุรกิจ/ผู้ให้บริการ ต้องให้ข้อมูลด้านเทคนิค/ธุรกิจแก่คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน ในลักษณะมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และผู้ผลิตต้นทางที่ต้องมีระบบ Eco for Environment

๔) NGOs ได้แก่ สมาคมสร้างสรรค์ไทย (ตาวีเศษ)

เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจมาตรการ/แนวทางการจัดการขยะพลาสติกให้กับภาคประชาชน เพื่อสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

๕) ผู้บริโภค/ประชาชน

เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) เนื่องจากต้องอาศัยความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค และประชาชน เพื่อลด เลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastic) ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และไม่มีการนำกลับมารีไซเคิล

๗.๔.๕ แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน

๑) ภาครัฐส่วนกลาง

(๑) ประกาศแนวนโยบาย และเป้าหมายการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ให้ชัดเจน เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของทุกภาคส่วน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ

(๒) ดำเนินการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก และให้ความรู้เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการจัดการขยะพลาสติกให้กับผู้ผลิต ผู้บริโภค ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน โดยใช้หลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle)

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑) นำแนวนโยบายมาตรการ และเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการขยะพลาสติกในท้องถิ่น

(๒) ออกข้อกำหนดและเทศบัญญัติเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานจัดการขยะพลาสติก

(๓) รณรงค์ประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึกและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกให้กับผู้บริโภค ประชาชน ชุมชน ด้วยหลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle)

(๔) ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๓) ภาคธุรกิจ/ผู้ประกอบการ

(๑) พัฒนาแผนทางธุรกิจให้สอดคล้องกับมาตรการและเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มิติด้านการค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๒) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพลาสติก เช่น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสะอาดในการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ เป็นต้น

(๓) ร่วมมือกับภาครัฐในการบริหารจัดการพลาสติกในภาคอุตสาหกรรม โดยใช้หลักการ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

(๔) ติดตาม ตรวจสอบและรายงานผลเกี่ยวกับการดำเนินงานจัดการขยะพลาสติก และการจัดทำระบบฐานข้อมูลพลาสติก

๔) NGOs

เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจมาตรการ/แนวทางการจัดการขยะพลาสติกให้กับภาคประชาชน เพื่อสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

๕) ภาคประชาชน

(๑) ร่วมมือกับภาครัฐในการดำเนินกิจกรรมลด คัดแยก และนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ โดยใช้หลักการ 3R (Reduce Reuse Recycle)

(๒) ร่วมเป็นเครือข่ายในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์

(๓) มีส่วนร่วมในการเผยแพร่กิจกรรม

(๔) ร่วมดำเนินกิจกรรมลด คัดแยก และนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ในระดับครัวเรือน และขยายผลในชุมชน

๗.๕ การติดตามประเมินผล

การติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน มีแนวทางการติดตามประเมินผล ดังนี้

๗.๕.๑ ให้ความสำคัญต่อการติดตามความก้าวหน้า ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้บริโภค และประชาชน

๗.๕.๒ กำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี การติดตามประเมินผลสำเร็จ และผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนรายปี มีการประเมินผลช่วงกลางแผน เพื่อปรับเป้าหมายและตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการตามแผน

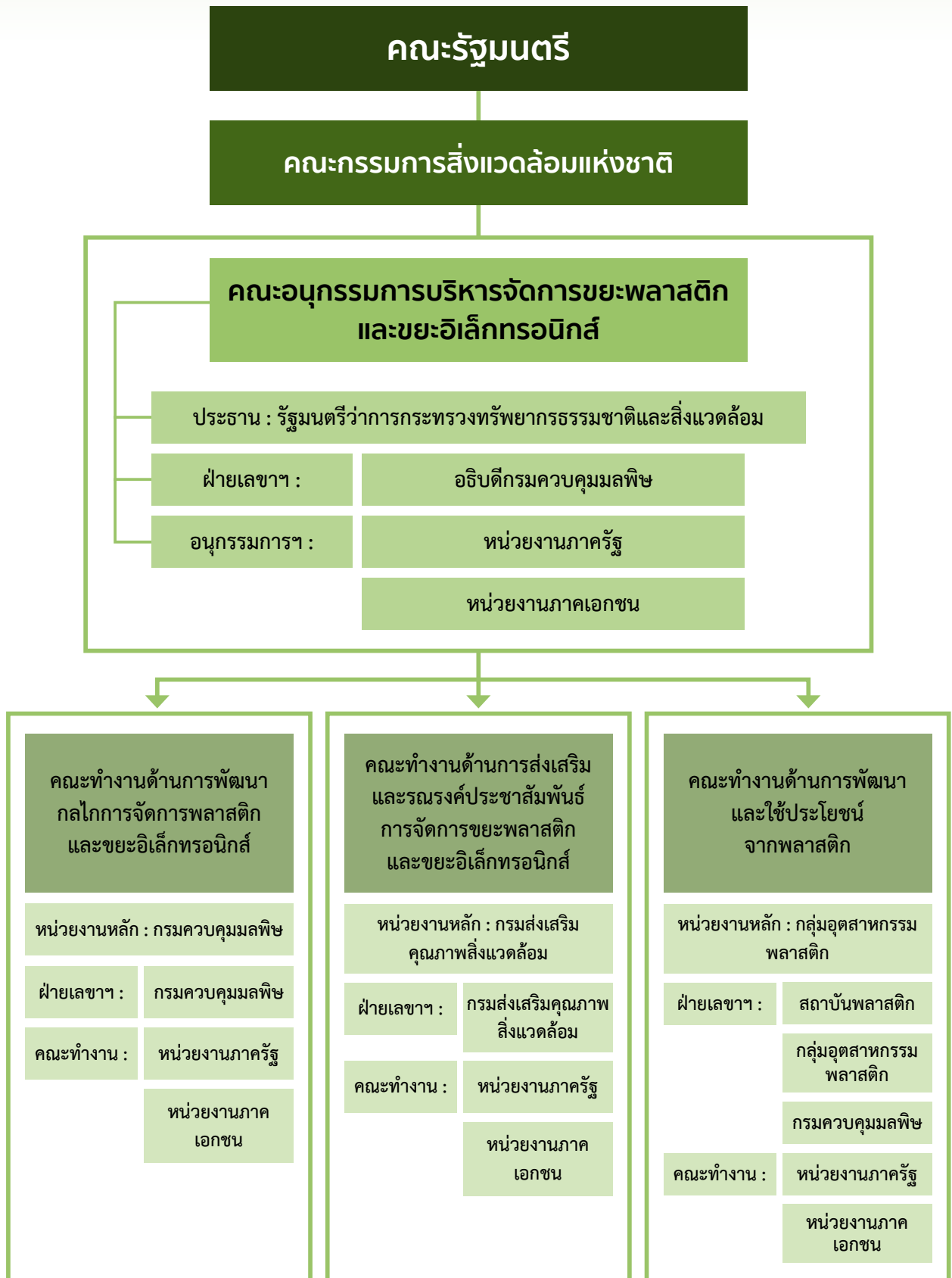
๗.๕.๓ จัดตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผล โดยสามารถขับเคลื่อนผ่านคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว อาทิ ผู้แทนจากส่วนราชการ นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาคเอกชน ผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนองค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหน้าที่ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และผลสัมฤทธิ์ของงานในแต่ละมาตรการตามแผน

๗.๕.๔ คณะทำงาน ๓ ชุด ประกอบด้วย (๑) คณะทำงานด้านการพัฒนากลไกการจัดการพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ (๒) คณะทำงานด้านการส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์การจัดการขยะพลาสติก และขยะอิเล็กทรอนิกส์ และ (๓) คณะทำงานด้านการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติก ภายใต้คณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ มีหน้าที่รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะพลาสติกจากทุกภาคส่วนในประเด็นการขับเคลื่อนภายใต้คณะทำงาน และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์รับทราบ ซึ่งหากมีกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ ควรมีการหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบและผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาและทำให้ภารกิจบรรลุตามเป้าหมายได้

๗.๖ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

หากดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) ให้บรรลุได้ตามเป้าหมาย จะสามารถลดปริมาณขยะพลาสติกที่ต้องนำไปกำจัดได้ประมาณ ๐.๘๔ ล้านตันต่อปี และสามารถประหยัดงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยได้ประมาณ ๔,๒๐๐ ล้านบาทต่อปี ประหยัดพื้นที่รองรับและกำจัดขยะพลาสติก โดยการลด คัดแยกและนำขยะพลาสติกกลับมาใช้ใหม่ จะช่วยประหยัดพื้นที่ฝังกลบได้ประมาณ ๒,๖๐๐ ไร่ สามารถลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เท่ากับ ๑.๓ ล้านตัน CO₂ เทียบเท่า หรือถ้านำขยะพลาสติกไปเป็นพลังงานจะก่อให้เกิดพลังงานประมาณ ๑,๙๗๐ ล้านกิโลวัตต์-ชั่วโมง หรือเป็นเชื้อเพลิงสำหรับโรงไฟฟ้าขนาดประมาณ ๒๔๗ เมกะวัตต์ หรือสามารถประหยัดพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติในกระบวนการผลิต เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้วัตถุดิบใหม่ โดยประหยัดพลังงานได้ ๔๗ ล้านล้านบีทียู หรือคิดเป็นน้ำมันดิบประมาณ ๘.๑๒ ล้านบาร์เรล คิดเป็นมูลค่าประมาณ ๒๒,๐๐๐ ล้านบาท

กลไกการติดตามประเมินผล

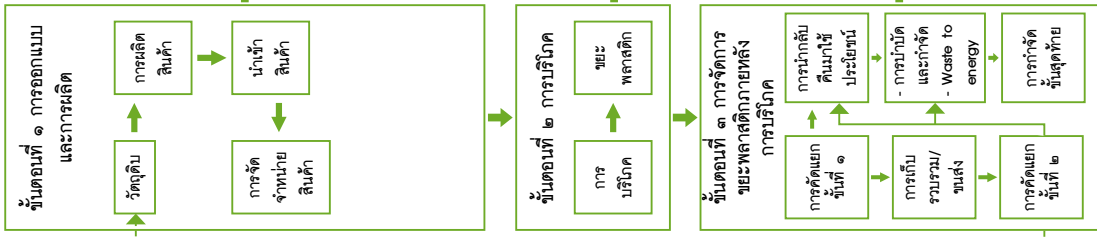

แผนภาพสรุปความเชื่อมโยงแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก

วงจรการเกิดขยะพลาสติก

มาตรการ/แผนงาน/โครงการ

เป้าหมาย

มาตรการจัดการขยะพลาสติก
 การลดปริมาณขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งและขยะพลาสติกชนิดอ่อน โดยการปรับปรุงกระบวนการผลิต/ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- การติดตามการประเมินผล การเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (cap seal) / การเลิกใช้พลาสติกไม่โครนที่ผลิตกันชนเครื่องสำอาง / การเลิกใช้สารออลิไซ (Oxo) ผลไม้ในผลิตภัณฑ์พลาสติก
- การเลิกใช้โฟมบรรจุอาหาร, ถุงพลาสติกหิ้ว, แก้วพลาสติกแบบบาง, หลอดพลาสติก
- การทบทวนข้อมูลเพื่อกำหนดการเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (single-use plastic) อื่นๆ
- การรณรงค์ลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (สร้างแรงจูงใจทางภาษี)
- การศึกษาเปรียบเทียบและประเมินผลการใช้พลาสติก/หลอดที่ชีวภาพกับพลาสติกทั่วไปแบบใช้ครั้งเดียว
- การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกที่นำกลับมาใช้ใหม่และที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Design) สำหรับผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อนำมารีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ 100%
- การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงงานรีไซเคิลและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- การสนับสนุนการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อทดแทนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว
- การจัดทำฐานข้อมูล Material Flow of Plastic ของประเทศไทย
- การกำหนดมาตรการภาษีของสิ่งบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ

มาตรการลด เลิกใช้พลาสติก ณ ชั้นตอนการผลิต
 การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว การลด และเลิกใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ภายใต้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน การกำหนดกฎ/ระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและการขนส่งทางทะเล เพื่อป้องกันภาครังขยะล้นทะเล กำหนดนโยบายการจัดการขยะพลาสติก ภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศ

มาตรการจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค
 การสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับท้องถิ่นในการคัดแยกขยะมูลฝอย การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาระบบการนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบ Circular Economy การส่งเสริมการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF) การเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานให้กับกลุ่มผู้ประกอบการเพื่อขยะของเก่า การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประกอบการ หรือชุมชน หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพลาสติกที่ดี การกำหนดมาตรการกำกับการณ์นำเข้าสู่ขยะพลาสติกจากต่างประเทศ โดยการกำหนดเงื่อนไขการนำเข้าขยะพลาสติกในปริมาณที่เหมาะสม และส่งเสริมการใช้เศษพลาสติกในกระบวนการผลิต การพัฒนากฎหมายเพื่อใช้ในการบริหารจัดการขยะพลาสติก การกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกในทะเล

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ข้อมูลพื้นฐาน	กรอบระยะเวลา
1. การลด และเลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย	2562	2563-2565
ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ 100	ร้อยละ 75
1.1 ถุงพลาสติกหิ้ว	ตัน/ปี 34,252	2563, 2564 34,252
ความหนา < 36 ไมครอน	ตัน/ปี 1,517	1,517
1.2 กล่องโฟมบรรจุอาหาร	ตัน/ปี 2,257	2,257
ความหนา < 100 ไมครอน	ตัน/ปี 1,257	1,257
1.3 แก้วพลาสติก	ตัน/ปี 1,000	1,000
ความหนา < 300 ไมครอน	ตัน/ปี 1,000	1,000
1.4 หลอดพลาสติก	ตัน/ปี 1,257	1,257
2. การนำขยะพลาสติกเป้าหมายภายในประเทศกลับมาใช้ประโยชน์	ตัน/ปี 1,300,000	2563, 2564 1,300,000
	ตัน/ปี 1,300,000	2563, 2564 1,300,000

- หมายเหตุ
- กล่องโฟม หมายถึง กล่องโฟมสำหรับบรรจุอาหาร ไม่รวมถึงโฟมที่ใช้กันกระแทกในภาคอุตสาหกรรม
  - หลอดพลาสติก ยกเว้นการใช้กรณีจำเป็น ได้แก่ การใช้ในเด็ก คนชรา และผู้ป่วย
  - มีการทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ทุก ๑๕ เดือน
  - ขยะพลาสติกเป้าหมายภายในประเทศที่มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ ได้แก่
    - ถุงพลาสติกหิ้ว (HDPE LDPE PP) (๒) บรรจุภัณฑ์พลาสติกชนิดแข็ง
    - ถุงพลาสติกหิ้ว (HDPE, LL/LDPE) (๓) ขวดพลาสติก (ทุกชนิด) (๔) ฝาขวด (๕) แก้วพลาสติก (๖) ถาด/กล่องอาหาร (๗) ซ้อม/ส้ม/มีด

ตารางแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๑	มาตรการลดการเกิดขยะพลาสติก ณ แหล่งกำเนิด								
๑.๑	การลดปริมาณขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการปรับปรุง กระบวนการผลิต/ออกแบบบรรจุภัณฑ์ ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ร้อยละปริมาณ พลาสติกแบบ ใช้ครั้งเดียว เป้าหมายลดลง				งบประมาณ ประจำของ หน่วยงาน	ทส./ สภาอุตสาหกรรม /FTI-PPP/ สถาบันพลาสติก	อก./กค./ สธ./พณ.	ผู้ผลิต
	การเลิกใช้ ภายในปี ๒๕๖๕		๕๐	๗๕	๑๐๐				
	- กล่องโฟมบรรจุอาหาร		๕๐	๗๕	๑๐๐				
	- ถุงพลาสติกหูหิ้ว		๕๐	๗๕	๑๐๐				
	- แก้วพลาสติก (แบบบางใช้ครั้งเดียว)		๕๐	๗๕	๑๐๐				
	- หลอดพลาสติก		๕๐	๗๕	๑๐๐				
๑.๒	การทบทวนข้อมูลเพื่อกำหนดการเลิกใช้พลาสติก แบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) อื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และไม่สามารถ นำกลับมาเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)	การปรับปรุง ทบทวน แผนปฏิบัติการ ด้านการจัดการ ขยะพลาสติก ระยะที่ ๑		*			ทส./FTI-PPP สถาบันพลาสติก	อก./กค. สธ./พณ.	ผู้ประกอบการ
๑.๓	การรณรงค์ลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ให้กับผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์พลาสติกเป้าหมาย (สร้างแรงจูงใจทางภาษี)	มาตรการบรรเทา ผลกระทบต่อ ผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์พลาสติก เป้าหมาย	*	*	*	งบประมาณ ประจำของ หน่วยงาน	สศค./BOI	ทส.	ผู้ผลิต

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๑.๔	การศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกชีวภาพกับพลาสติกทั่วไปแบบใช้ครั้งเดียว	ข้อมูลผลกระทบของผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติก/พลาสติกชีวภาพกับพลาสติกทั่วไปแบบใช้ครั้งเดียว	*	*	*	งบประมาณประจำของหน่วยงาน	วช./คพ.	อก./สถาบันพลาสติก/TBIA/ศว.	ผู้ผลิต
๑)	การศึกษาการเกิดก๊าซเรือนกระจกเปรียบเทียบ GHG ของวัสดุแต่ละประเภทที่นำมาผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่ใช้แล้วทิ้ง (ดูหัวข้อที่ผลิตจาก PE, Bio compostable, ผ้า, กระดาษ, กล่องใส่อาหาร, แก้วเครื่องดื่ม)	ผลการศึกษากการเกิดก๊าซเรือนกระจกเปรียบเทียบ GHG ของวัสดุแต่ละประเภทที่นำมาผลิตผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่ใช้แล้วทิ้ง	*	*	*		สผ./อบก.	FTI-PPP/ทส.	หน่วยงานภาครัฐ
๒)	การศึกษาและใช้ตรวจนับที่วัดอัตราในการนำวัสดุกลับมาหมุนเวียน, Circularity Index	ผลการศึกษาและใช้ตรวจนับที่วัดอัตราในการนำวัสดุกลับมาหมุนเวียน, Circularity Index	*	*	*		สถาบันพลาสติก/ศว.		ผู้ผลิต
๑.๕	การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกที่นำกลับมารีไซเคิล และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	มาตรฐานผลิตภัณฑ์/เม็ดพลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	*	*	*	งบประมาณประจำของหน่วยงาน	สมอ./อย.	ทส./วช. /ศว./วว./FTI-PPP/TBIA	หน่วยงานภาครัฐ ผู้ผลิต
๑)	ทบทวนมาตรฐานการนำขวด PET กลับมารีไซเคิลเป็นภาชนะบรรจุใหม่	มาตรฐานการนำขวด PET กลับมารีไซเคิลเป็นภาชนะบรรจุใหม่	*	*	*		อย./สมอ.	ทส./วช./ศว./วว./FTI-PPP	หน่วยงานภาครัฐ ผู้ผลิต

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๒)	การจัดทำหลักเกณฑ์/ข้อกำหนด ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลงในระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม	หลักเกณฑ์/ข้อกำหนด ผลิตภัณฑ์พลาสติก ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลงในระเบียบการจัดซื้อ จัดจ้างที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม	*	*	*		คพ.	กค./ทส. หน่วยงานภาครัฐ	
๓)	การพัฒนาสัญลักษณ์และมาตรฐานการ ออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Design) สำหรับผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อส่งเสริม การคัดแยกจัดเก็บเข้าสู่ระบบรีไซเคิล อย่างครบวงจร	สัญลักษณ์และมาตรฐาน การออกแบบ เชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Design)	*	*	*		สมอ. ทส./อก/ ส.อ.ท.		ผู้ผลิต
๔)	จัดทำคู่มือการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	คู่มือการออกแบบ บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม	*	*	*		สวทท.	ทส./ส.อ.ท.	ผู้ผลิต
๕)	กำหนดมาตรฐานเม็ดพลาสติกรีไซเคิล ที่สำคัญ ได้แก่ recycle PE, recycle PP, recycle PET, recycle PS เพื่อกระตุ้นให้ เกิดการนำพลาสติกเหล่านี้กลับไปใช้ใหม่	มาตรฐานเม็ดพลาสติก รีไซเคิล	*	*	*		สมอ.	ทส./วช./ ศว./วว/ ส.อ.ท.	ผู้ผลิต
๖)	กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปที่มี ส่วนผสมของเม็ดพลาสติกรีไซเคิล เช่น การนำ recycle PET มาใช้ในบรรจุภัณฑ์ บรรจุอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น	มาตรฐานผลิตภัณฑ์ สำเร็จรูปที่มีส่วนผสมของ เม็ดพลาสติกรีไซเคิล	*	*	*		คพ.	สมอ./ทส./ ส.อ.ท./ สถาบันพลาสติก /FTI-PPP	ผู้ผลิต

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๙๖	กำหนดให้ฉลากผลิตภัณฑ์ต้องระบุประเภทของพลาสติกบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดรวมทั้งบรรจุภัณฑ์พลาสติกชีวภาพที่ย่อยสลายได้ให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการคัดแยก	ฉลากผลิตภัณฑ์พลาสติก	*	*	*	สมอ./FTI-PPP/ TBIA	ทส./อก./ ส.อ.ท.	ผู้ผลิต	
๙๗	กำหนดสัญลักษณ์พลาสติกที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ (compostable plastic) ให้ชัดเจน เช่น สี หรือ ตราสัญลักษณ์ เพื่อประโยชน์ด้านการจัดการขยะและหลีกเลี่ยงการปนเปื้อนระหว่างพลาสติกที่ย่อยสลายได้กับพลาสติกทั่วไป	สัญลักษณ์พลาสติกที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ (compostable plastic)	*	*	*	TBIA/ สมอ.	ทส./อก./ ส.อ.ท./ FTI-PPP	ผู้ผลิต	
๑.๖	การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Design) สำหรับผลิตภัณฑ์พลาสติกเพื่อนำมารีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ร้อยละ ๑๐๐	คู่มือ และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Design) ผลิตภัณฑ์พลาสติก	*	*	*	ส.อ.ท./ FTI-PPP/ สถาบันพลาสติก/ สมาคม ผู้ค้าปลีกไทย	อก./ทส.	ผู้ผลิต	
๑.๗	การส่งเสริมให้มีการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุและผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	เกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	*	*	*	คพ./TEI	กค.	หน่วยงานภาครัฐ	

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๑.๘	การสนับสนุนการผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อทดแทนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics)	ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อทดแทนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ถูกบรรจุในรายการสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	*	*	*	งบประมาณประจำของหน่วยงาน	ทส./กค. ทส./BO/ ส.อ.พ.	ผู้ผลิต	
๑.๙	การจัดทำฐานข้อมูล Material Flow of Plastic ของประเทศไทย	ฐานข้อมูล Material Flow of Plastic ประจำปี	*	*	*	งบประมาณประจำของหน่วยงาน	คพ./ สถาบันพลาสติก/ FTI-PPP	ผู้ผลิต	
๑.๑๐	การกำหนดมาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมบรรจุกัญชีพลาสติกที่ย่อยสลายได้เองทางชีวภาพ	ปริมาณผลิตภัณฑ์พลาสติกเป้าหมายที่มีการทดแทนด้วยพลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ	*	*	*	งบประมาณประจำของหน่วยงาน	สศค./ กรมสรรพากร/ กสอ.	กลุ่มผู้ผลิต/ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ พลาสติก	
๒ มาตรการลด เลิกใช้พลาสติก ณ ขั้นตอนการบริโภค									
๒.๑	การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการลดการบริโภคพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว	กิจกรรม/สื่อรณรงค์ ประชาสัมพันธ์/คู่มือเกี่ยวกับพลาสติก	*	*	*	งบประมาณประจำของหน่วยงาน	สส./TIPMSE มท.	ประชาชน/ นักเรียน/ นักศึกษา	
๑)	การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน เรื่อง เศรษฐกิจหมุนเวียนและการจัดการทรัพยากรด้วยการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง	หลักสูตรการเรียนการสอน เรื่อง เศรษฐกิจหมุนเวียนและการจัดการทรัพยากรตั้งแต่ต้นทาง	*	*	*	งบประมาณประจำของหน่วยงาน	สส./TIPMSE มท.	นักเรียน/ นักศึกษา	

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๒)	การสนับสนุนองค์ความรู้ องค์กร ประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนัก ให้ประชาชน เอกชน มีส่วนร่วมในการ จัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง	การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนักให้ ประชาชน เอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการ ขยะตั้งแต่ต้นทาง	*	*	*		สส./กปข. ทส./ศส./ มท.	ประชาชน เยาวชน	
๒.๒	การลด เลิกใช้ พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ภายใต้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน	ปริมาณขยะพลาสติก แบบใช้ครั้งเดียว ในหน่วยงานภาครัฐ ลดลง	*	*	*	งบประมาณ ประจำของ หน่วยงาน	คพ. ทุกกระทรวง	หน่วยงาน ภาครัฐ/ ภาคเอกชน/ ประชาชน	
๑)	โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อลด เลิกใช้ พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use Plastics) ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน (๑) การลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ (๒) การลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและงดใช้ โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ทั้ง ๑๕๕ แห่ง (๓) การลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและงดใช้ โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่สวนสัตว์ (๔) การจัดการขยะบ่อสุสานทะเล ในพื้นที่ ๒๔ จังหวัดชายทะเล	การลด เลิกใช้พลาสติก แบบใช้ครั้งเดียว ในหน่วยงานภาครัฐ	*	*	*		คพ./สส./ อส./ทช./ อสส.	ทุกกระทรวง หน่วยงานภาครัฐ	

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๒)	การส่งเสริมการตลาดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติกในห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อทั่วประเทศ	การเลิกใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว ในห้างสรรพสินค้า และร้านสะดวกซื้อ	*				สส./คพ.	ทส./พณ.	ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ
๓)	การลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก ในตลาดสดและร้านขายของชำ	การเลิกใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว ในตลาดสดและร้านขายของชำ		*	*		สส./คพ.	ทส./มพ.	ตลาดสด ร้านขายของชำ
๔)	การรณรงค์งดแจกหลอดพลาสติกในสถานที่บริการ โดยให้แจกในกรณีที่มีการร้องขอ ภายใต้วางร่วมมือของภาคีรัฐ เอกชน และประชาชน	การงดแจกหลอดพลาสติก ในสถานที่บริการ	*	*	*		สส.	คพ.	สถาน ประกอบบริการ
๕)	โครงการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ผู้ค้าปลีก และเจ้าของแบรนด์ในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์สู่เศรษฐกิจหมุนเวียน	การปรับปรุงผลิตภัณฑ์สู่ผลิตภัณฑ์	*	*	*		คพ./FTI-PPP	ส.อ.ท./ TIPMSE/ หน่วยงาน ภาคเอกชน	หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ
๖)	การส่งเสริมให้ผู้บริโภคเกิดการซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีมาตรฐาน การออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Design) หรือการนำไปรีไซเคิล หรือทำประโยชน์ได้ ร้อยละ ๑๐๐	ผู้บริโภคเกิดซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีมาตรฐานที่มีมาตรฐานการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจ (Eco-Design)	*	*	*				ผู้บริโภค
๗)	โครงการเปลี่ยนพลาสติกเป็นบุญ (เมื่อคุณหมุนเวียน)	ปริมาณขยะพลาสติกที่นำไปรีไซเคิล และรวบรวมนำไปรีไซเคิล	*	*	*		สส./คพ.	หน่วยงาน ภาคเอกชน	หน่วยงาน ภาครัฐ/ ภาคเอกชนที่ เข้าร่วมโครงการ

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๘)	โครงการ Drop point หรือ "มีอีกเศษ x น"	ถุงพลาสติกประเภท Polyethylene (PE) มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพิ่มมากขึ้น	*	*	*		FTI-PPP	ผู้ประกอบการ ธุรกิจ รีไซเคิล	ผู้ผลิต/ ผู้จำหน่าย/ผู้ใช้/ ผู้ประกอบการ ธุรกิจรีไซเคิล
๙)	การส่งเสริมเรื่องการคัดแยกขยะ ผ่านช่องทางออนไลน์	จำนวนสื่อเพื่อการส่งเสริม เรื่องการคัดแยกขยะ ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook, Twitter, YouTube, Instagram	*	*	*		สส./ FTI-PPP	TIPMSE/ ทส./มท.	ประชาชน
๑๐)	การประกวด Thailand Plastics Awards เพื่อส่งเสริมศักยภาพในการผลิตและกำจัดขยะแบบผลิตภัณฑ์พลาสติกของประเทศ	จำนวนผลิตภัณฑ์พลาสติก ที่มีการผลิตและ การออกแบบที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม	*	*	*		สถาบันพลาสติก /FTI-PPP	ส.อ.ท./ ทส.	ผู้ผลิต/ ผู้จำหน่าย/ผู้ใช้/ ผู้ประกอบการ ธุรกิจรีไซเคิล/ นักเรียน/ นักศึกษา/ ประชาชน
๑๑)	ความร่วมมือต้นแบบการบริหารจัดการ ขยะพลาสติกครบวงจรในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ	ต้นแบบการบริหารจัดการ ขยะพลาสติกครบวงจร ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ	*	*	*		อส.	คพ./ หน่วยงาน ภาคเอกชน	อุทยาน แห่งชาติ
๒.๓	การกำหนดกฎ/ระเบียบ/ข้อปฏิบัติสำหรับ ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องและการขนส่ง ทางทะเล เพื่อป้องกันภารกิจขยะทะเล	กฎ/ระเบียบข้อปฏิบัติ สำหรับผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยว/การขนส่ง ทางทะเลในการป้องกัน การทิ้งขยะลงสู่ทะเล	*	*	*		กก./กทท.	ทส.	ผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยว/ การขนส่ง ทางทะเล

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๑)	ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการธุรกิจด้าน การท่องเที่ยวดำเนินกิจการตามมาตรฐาน ด้านสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	การปฏิบัติตามมาตรฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม ในแหล่งท่องเที่ยว	*	*	*		กก./กทท.	ทส.	ผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยว/ การขนส่ง ทางทะเล
๒.๕	การกำหนดนโยบายการจัดกาขยะพลาสติก ภายใต้ความร่วมมือระหว่างประเทศ (ประชุมในระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโส ด้าน 3R ของประเทศในภูมิภาคเอเชียและ แปซิฟิก การประชุมรัฐมนตรีอาเซียน)	นโยบายการจัดกา ขยะพลาสติก ภายใต้ความร่วมมือ ระหว่างประเทศ	*	*	*	งบประมาณ ประจำของ หน่วยงาน	คพ.	ทส./อก.	หน่วยงานภาครัฐ
๓ มาตรการจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค									
๓.๑	การสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดกฎระเบียบ ขอบบังคับท้องถิ่นในการ คัดแยกขยะมูลฝอย	ท้องถิ่นที่มีกฎระเบียบ ข้อบังคับในการคัดแยกขยะ	*	*	*	งบประมาณ ประจำของ หน่วยงาน	อปท.	สธ./คพ.	อปท.
๑)	การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการคัดแยก/ รวบรวมขยะภายใต้ พ.ร.บ. รักษา ความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม	ข้อบัญญัติท้องถิ่นในการ คัดแยก/รวบรวมขยะ	*	*	*		สธ./กทพ.	คพ./สส.	อปท.
๒)	ส่งเสริมให้เกิดหน่วยคัดแยกขยะรีไซเคิล ออกจากขยะอินทรีย์ในระดับชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าค่าเพิ่มให้กับขยะพลาสติก และขยะรีไซเคิลอื่นๆ	หน่วยคัดแยกขยะรีไซเคิล	*	*	*		สธ./กทพ.	คพ./สส.	อปท.
๓)	การวางระบบและโครงสร้างพื้นฐาน ในการคัดแยกและจัดการขยะแบบครบวงจร ในทุกพื้นที่	ระบบและโครงสร้างพื้นฐาน ในการคัดแยกและ จัดการขยะแบบครบวงจร	*	*	*		สธ./กทพ.	คพ./สส.	อปท.

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๔)	ส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะตั้งแต่ครัวเรือน เช่น แยกขยะเปียก โดยนำเศษอาหารออกจาก ขยะที่รีไซเคิลได้ ด้วยการใส่ถุงขยะชีวภาพ ที่ย่อยสลายได้ เป็นต้น	การคัดแยกขยะในครัวเรือน	*	*	*	สถ./กพม.	คพ./สล.	อปท.	
๕)	ส่งเสริมการสร้างหมักปุ๋ยอินทรีย์ในท้องถิ่น เพื่อใช้ในการจัดการขยะเศษอาหาร และพลาสติกที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ (compostable plastic) อย่างถูกวิธี และลดผลกระทบด้านก๊าซเรือนกระจก	ท้องถิ่นมีระบบการจัดการ ขยะ ณ ปลายทาง ที่รองรับขยะเศษอาหาร และพลาสติกที่สลายตัวได้ ทางชีวภาพ	*	*	*	สถ./ทบว.	คพ./สล.	อปท.	
๖)	บังคับใช้กฎหมายห้ามทิ้งขยะในพื้นที่ สาธารณะและแหล่งน้ำ หรือนอกเหนือจาก ที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ โดยมีโทษปรับชัดเจน	การบังคับใช้กฎหมาย ห้ามทิ้งขยะ	*	*	*	สถ./กทผ./ ทช./กปม.	มท./ทส.	อปท.	
๓.๒	การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาระบบการนำ พลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)	กิจกรรม/โครงการ นำพลาสติกกลับมา ใช้ประโยชน์ด้วยระบบ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)	*	*	*	ทส./อว./ FTI+PPP/ หน่วยงาน ภาคเอกชน	คค./มท./ พ.น./อก./ กค./ BOI	ผู้ผลิต/ ผู้จำหน่าย/ ผู้บริโภคร/ ผู้ประกอบการ ธุรกิจรีไซเคิล/ ประชาชน	
๑)	การนำขยะพลาสติกเป้าหมายเข้าสู่ระบบ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน	การนำขยะพลาสติก เป้าหมายเข้าสู่ ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)	*	*	*	FTI+PPP	ทส./มท./ อก.	ผู้ผลิต/ ผู้จำหน่าย/ ผู้บริโภคร/ ผู้ประกอบการ ธุรกิจรีไซเคิล/ ประชาชน	

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๒)	การสร้างโมเดลเศรษฐกิจหมุนเวียน	จำนวนพื้นที่นำร่องที่มีการดำเนินงานโมเดลเศรษฐกิจหมุนเวียน	*	*	*		FTI-PPP/ หน่วยงานเอกชน	อก./ทส./ มท.	อปท.
๓)	ส่งเสริมให้เกิดธุรกิจ Upcycling ทั้งในระดับบริษัทขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม เช่น ทำเล็จากขยะขวด PET	ธุรกิจ Upcycling	*	*	*		FTI-PPP/ หน่วยงาน ภาคเอกชน	อก./ทส./ พณ.	ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ
๔)	การพัฒนากระบวนการรวบรวมขยะพลาสติกในพื้นที่ของรัฐหรือเอกชนที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน อาทิ ทำงสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ รวมทั้งส่งเสริมระบบมัดจำและระบบเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ (Deposit Refund)	ระบบรวบรวม ขยะพลาสติก	*	*	*		FTI-PPP/ หน่วยงาน ภาคเอกชน/มท.	ทส./พณ.	หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ ร้านค้าปลีก
๕)	โครงการถนนพลาสติกตัวอย่างในพื้นที่ภาคเอกชนและขยายผลสู่การเป็นมาตรฐานถนนพลาสติกสำหรับประเทศไทย เพื่อนำไปเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกในพื้นที่อื่นต่อไป	ถนนพลาสติก	*	*	*		FTI-PPP/คต. หน่วยงาน ภาคเอกชน	ทส.	กลุ่มพลาสติก สภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย
๖)	โครงการที่ไม่เต็มหรือผลิตภัณฑ์เพื่อการก่อสร้างจากขยะพลาสติกเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียว	ผลิตภัณฑ์เพื่อการก่อสร้าง จากขยะพลาสติก	*	*	*		FTI-PPP/ หน่วยงาน ภาคเอกชน	อก./ทส.	ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ
๗)	การศึกษา ค้นคว้า และจัดหาเทคโนโลยีในการจัดการใช้ประโยชน์ขยะพลาสติกอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างโมเดลธุรกิจที่ยั่งยืน	เทคโนโลยีในการจัดการ ใช้ประโยชน์ขยะพลาสติก	*	*	*		อว.	ทส./ หน่วยงาน ภาคเอกชน	สถาบันการศึกษา

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๘๘)	การสร้างอุปกรณ์เม็ดพลาสติกที่ผลิต มาจากกรีไซเคิลทางกล (Mechanical Recycle) หรือทางเคมี (Chemical Recycle) หรือเม็ดพลาสติกที่ผลิตจาก วัตถุดิบที่นำมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้	การสร้างอุปกรณ์ เม็ดพลาสติกกรีไซเคิล	*	*	*		กค./พณ./ FTI-PPP	อก./พส. ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ	
๘๙)	การให้สิทธิประโยชน์การลงทุนแก่ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เม็ดรีไซเคิลจากการรีไซเคิลทางกล (Mechanical Recycle) หรือทางเคมี (Chemical Recycle) หรือเม็ดพลาสติกที่ ผลิตจากวัตถุดิบที่นำมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้ ตั้งแต่กระบวนการคัดแยก ล้าง หลอม และการบำบัดน้ำเสียในการผลิต เพื่อปรับปรุงเทคโนโลยีในการผลิตให้มี มาตรฐานสูง	การให้สิทธิประโยชน์ การลงทุนแก่ ผู้ประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับการ ผลิตเม็ดรีไซเคิล	*	*	*		กค./BOI	อก./พส. ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ	
๙๐)	ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อส่งเสริม ผู้ประกอบการคัดแยกและจัดเตรียม วัตถุดิบรายย่อยให้มีมาตรฐานทั้งด้านการ ปฏิบัติงานและด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มี วัตถุดิบเพื่อการรีไซเคิลที่มีคุณภาพสูงตาม มาตรฐานการค้าสากล โดยอาจมีการ ยกเว้นภาษีในช่วงแรก	การให้สิทธิประโยชน์ ทางภาษีเพื่อส่งเสริม ผู้ประกอบการคัดแยก	*	*	*		กค./พณ. อก./พส.	ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ	

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๑๑)	ส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบการจดทะเบียนใบอนุญาตจัดตั้งโรงงานรีไซเคิล หรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจคัดแยก และธุรกิจขนส่งที่เกี่ยวกับพลาสติกรีไซเคิล ให้มีข้อกำหนดชัดเจน เป็นไปได้ และรวดเร็วยิ่งขึ้น	ระบบการจดทะเบียนใบอนุญาตจัดตั้งโรงงานรีไซเคิล หรือใบอนุญาตประกอบธุรกิจคัดแยก และธุรกิจขนส่งที่เกี่ยวข้องกับพลาสติกรีไซเคิล	*	*	*		อก./มท.	พณ./ทส.	ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ
๓.๓	การส่งเสริมให้มีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF)	จำนวน อปท. ที่มีการนำขยะพลาสติกมาผลิตเชื้อเพลิงขยะ (Refuse Derived Fuel : RDF)	*	*	*	งบประมาณ ประจำของ หน่วยงาน	พว./สส./สผ.	หน่วยงาน ภาคเอกชน/ คพ.	อปท.
๓.๔	การยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ประกอบการ หรือ ชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการพลาสติกที่ดี	จำนวนผู้ประกอบการ หรือชุมชน หรือผู้ประกอบการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการยกย่องหรือเชิดชู	*	*	*	งบประมาณ ประจำของ หน่วยงาน	คพ./สส./ มท.	มท./ ส.อ.ท./ FTI-PPP	ผู้ประกอบการ/ ชุมชน/ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
๓.๕	การเสริมสร้างศักยภาพการค้าเงินให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการรายย่อย	จำนวนร้านค้ารับซื้อของเก่า ที่มีการดำเนินงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	*	*	*	งบประมาณ ประจำของ หน่วยงาน	มท./ทส.	ส.อ.ท./ FTI-PPP/ TIPMSE	กลุ่มผู้ประกอบการ อาชีพรับซื้อ ของเก่า
๓.๖	การกำหนดมาตรการกำกับกรนำเข้าเศษพลาสติกจากต่างประเทศ โดยการกำหนดเงื่อนไขการนำเข้าเศษพลาสติกในปริมาณที่เหมาะสมและส่งเสริมการใช้เศษพลาสติกในประเทศร่วมด้วย	มาตรการกำกับกรนำเข้าเศษพลาสติก	*	*	*	งบประมาณ ประจำของ หน่วยงาน	กศค./กรอ./ พณ.	มท.	กลุ่ม ผู้ประกอบการ ธุรกิจพลาสติก รีไซเคิล

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๓.๙	การพัฒนากฎหมายเฉพาะเพื่อใช้ใน การบริหารจัดการขยะพลาสติก	กฎหมายเฉพาะเพื่อการ บริหารจัดการขยะพลาสติก	*	*	*	งบประมาณ ประจำปีของ หน่วยงาน	สำนักงาน คณะกรรมการ กฤษฎีกา/ ทส./กอ.	มท./อว.	ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน
๑)	การพัฒนากฎหมายใหม่ (โครงการ Quick win ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ)		*	*	*		ทส.	อก./มท./ อว.	ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน
๒)	การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการ ขยะพลาสติก ตามที่ได้มีการพัฒนา กฎหมายใหม่				*		ทส.	อก./มท./ อว.	ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน
๓.๘	การกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไข ปัญหาขยะพลาสติกในทะเล					งบประมาณ ประจำปีของ หน่วยงาน	ทช.	มท./ กษ.	ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน
๑)	การจัดทำแผน/แนวทางการจัดการ ขยะพลาสติกในทะเล	แผน/แนวทางการจัดการ ขยะพลาสติกในทะเล	*	*	*		ทช./คพ.	TE/กปม./ อปท.	ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน

ลำดับ ที่	โครงการ/แผนงาน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (ปี)			งบประมาณ (ล้านบาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ		กลุ่ม เป้าหมาย
			๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕		หลัก	สนับสนุน	
๒)	การลดปริมาณขยะในพื้นที่จังหวัดชายฝั่ง	ปริมาณขยะในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งเป้าหมายลดลง					ทช.	อปท.	อปท.
๓)	การเก็บขยะตกค้างในระบบนิเวศสำคัญ	การเก็บขยะในพื้นที่ปะการังชายหาด และป่าชายเลนใน ๒๔ จังหวัดชายฝั่งจังหวัดละ ๒ พื้นที่ต่อปี	*	*	*		ทช./คพ.	อปท.	อปท.
๔)	การติดตั้งถังขยะ	การติดตั้งถังขยะบริเวณปากแม่น้ำ ลำคลองที่มีแนวเชื่อมต่อกับทะเลจำนวน ๒๔ จังหวัด	*	*	*		ทช.	FTI-PPP/ หน่วยงาน ภาคเอกชน	อปท.
๕)	การศึกษาวิจัยด้านขยะทะเล	งานวิจัยด้านขยะทะเล ๕ เรื่อง ได้แก่ ๑) ขยะปากแม่น้ำ ๒) ผลกระทบขยะต่อปะการัง ๓) ผลกระทบขยะต่อชายหาด ๔) ผลกระทบขยะต่อสัตว์ทะเลหายาก ๕) ไมโครพลาสติก	*	*	*		ทช.	อว./TEI	สถาบัน การศึกษา

หมายเหตุ

กระทรวง	กรม/หน่วยงานท้องถิ่น	กระทรวง	กรม/หน่วยงานท้องถิ่น
กก. = กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กทท. = กรมการท่องเที่ยว	สถ.	= สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
กค. = กระทรวงการคลัง	กศก. = กรมศุลกากร สศค. = สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	อก.	= กระทรวงอุตสาหกรรม กรอ. = กรมโรงงานอุตสาหกรรม กสอ. = กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สศอ. = สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม สมอ. = สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
กษ. = กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กปม. = กรมประมง	อว.	= กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วช. = สำนักงานวิจัยแห่งชาติ ศว. = ศูนย์เทคโนโลยีโลหะ และวัสดุแห่งชาติ สวทช. = สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
ทส. = กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คพ. = กรมควบคุมมลพิษ ทช. = กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง สผ. = สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สส. = กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม อส. = กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อบก. = องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก อสส. = องค์การสวนสัตว์	กทม.	= กรุงเทพมหานคร
นร. = สำนักนายกรัฐมนตรี	กปส. = กรมประชาสัมพันธ์	คค.	= กระทรวงคมนาคม
พน. = กระทรวงพลังงาน	พพ. = กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน	พณ.	= กระทรวงพาณิชย์
มท. = กระทรวงมหาดไทย	สถ. = กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อปท. = องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	ศธ.	= กระทรวงศึกษาธิการ
		หน่วยงานภาคเอกชน	
		ส.อ.ท.	= สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
		BOI	= สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
		FTI-PPP	= กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก สมาคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
		TBIA	= สมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพไทย
		TEI	= สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
		TIPMSE	= สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิล เพื่อสิ่งแวดล้อม

A large circular graphic composed of several concentric rings. The innermost ring is a solid dark green. The next ring out is a lighter green with a dashed pattern. The outermost ring is a medium green with several white arrows pointing clockwise. The center of the graphic is a white circle containing the text.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓

Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ จัดทำโดยคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก โดยคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ โดยมีสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) (แผนระดับ ๑) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับ ๒) และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ (แผนระดับ ๓) ภายใต้ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะพลาสติกของประเทศ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน มีรายละเอียด ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการขยะพลาสติกของประเทศ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน

๒. เป้าหมาย

๒.๑ เป้าหมายที่ ๑ การลด และเลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังนี้

- เลิกใช้ภายในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๓ ชนิด ได้แก่ ๑) พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (Cap Seal) ๒) ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผสมของสารออกโซ่ (Oxo) และ ๓) ไมโครบีดจากพลาสติก (Microbeads)
- เลิกใช้ภายในปี ๒๕๖๕ จำนวน ๔ ชนิด ได้แก่ ๑) ถุงพลาสติกหูหิ้วขนาดความหนาน้อยกว่า ๓๖ ไมครอน ๒) กล่องโฟมบรรจุอาหาร ๓) แก้วพลาสติก (แบบบางใช้ครั้งเดียว) และ ๔) หลอดพลาสติก

พลาสติกผสมสารออกโซ่ (Oxo)

พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (Cap Seal)

ไมโครบีด (Microbead)

ถุงพลาสติกหูหิ้ว ความหนาไม่น้อยกว่า ๓๖ ไมครอน

กล่องโฟมบรรจุอาหาร

หลอดพลาสติก

แก้วพลาสติก (แบบใช้ครั้งเดียว)

๒.๒ เป้าหมายที่ ๒ การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๕๗๐ โดยจะมีการศึกษาและกำหนดเป้าหมายของพลาสติกที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ให้เกิดความคุ้มค่าและยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ ๑ แสดงเป้าหมาย/ตัวชี้วัด Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ข้อมูล ปีฐาน ๒๕๖๑	กรอบระยะเวลา											
		เร่งด่วน		ระยะที่ ๑				ระยะที่ ๒					
		๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑ - ๒๕๗๓	
๑. การลด และเลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม													
๑.๑ พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม (Cap Seal) (ล้านชิ้น)	๒,๖๐๐	๘๐% (๒,๐๘๐)	๑๐๐% (๒,๖๐๐)										
๑.๒ ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผสม สารอ็อกโซ่ Oxo	-	-	๑๐๐%										
๑.๓ Microbead จากพลาสติก	-	-	๑๐๐%										
๑.๔ ถุงพลาสติกหูหิ้วขนาดความหนา < ๓๖ ไมครอน (ล้านใบ)	๔๕,๐๐๐	-	๒๕% (๑๑,๒๕๐)	๕๐% (๒๒,๕๐๐)	๗๕% (๓๓,๗๕๐)	๑๐๐% (๔๕,๐๐๐)							
๑.๕ กล่องโฟมบรรจุอาหาร (ล้านชิ้น)	๖,๗๕๘	-	๒๕% (๑,๖๘๙.๕)	๕๐% (๓,๓๗๙)	๗๕% (๕,๐๖๘.๕)	๑๐๐% (๖,๗๕๘)							
๑.๖ แก้วพลาสติก (แบบบางใช้ครั้งเดียว) (ล้านใบ)	๙,๗๕๐	-	๒๕% (๒,๔๓๗.๕)	๕๐% (๔,๘๗๕)	๗๕% (๗,๓๑๒.๕)	๑๐๐% (๙,๗๕๐)							
๑.๗ หลอดพลาสติก (ล้านชิ้น)	๒,๑๔๐	-	๒๕% (๕๓๕)	๕๐% (๑,๐๗๐)	๗๕% (๑,๖๐๕)	๑๐๐% (๒,๑๔๐)							
๒. การนำขยะพลาสติกเป้าหมาย กลับมาใช้ประโยชน์	๑,๙๗	๒๒% (๑,๙๗)	๒๕% (๐,๔๘)	๓๐% (๐,๕๙)	๔๐% (๐,๗๙)	๕๐% (๐,๙๙)	๖๐% (๑,๑๖)	๗๐% (๑,๒๘)	๘๐% (๑,๕๖)	๙๐% (๑,๖๖)	๑๐๐% (๑,๙๗)		

หมายเหตุ ๑) กล่องโฟม หมายถึง กล่องโฟมสำหรับใช้บรรจุอาหาร

๒) หลอดพลาสติก (ใช้ครั้งเดียวทิ้ง) ที่แจก ณ จุดขาย ยกเว้นการใช้กรณีมีความจำเป็นสำหรับ เด็ก คนชรา ผู้ป่วย

๓) มีการทบทวนแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ทุก ๑๘ เดือน

๔) แก้วพลาสติก (แบบบางใช้ครั้งเดียว)

๕) ขยะพลาสติกเป้าหมาย การนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ ได้แก่ ถุงพลาสติก, ขวดพลาสติก, แก้ว/กล่อง/ถาดพลาสติก, ซ้อนล้อยมมีดพลาสติก และหลอดพลาสติก

ពាក្យបញ្ជាក់

Bangkok 3R Declaration¹ Towards Prevention of Plastic Waste Pollution through 3R and Circular Economy

Preamble

The 2030 Agenda for Sustainable Development –and the underlying Sustainable Development Goals (SDGs) adopted by the Member States of the United Nations, represent a plan of action for people, the planet and prosperity and reflect the commitment of the countries to shift the world onto a sustainable and resilient path .Through adoption of the Agenda, the Member States called for, among others, a world in which consumption and production patterns and use of all natural resources are sustainable .The 2030 Agenda for Sustainable Development and the SDGs not only call for equitable economic growth, but also provide an important political and implementation framework to implement 3R (Reduce, Reuse, Recycle) and resource efficiency measures to achieve circular economic development and sufficiency economy.

The Asia and the Pacific region is the most rapidly urbanizing and industrializing region in the world .Though the unprecedented scale and speed of the urban industrial transformation coupled with enhanced production and consumption have lifted millions of people out of poverty, this presents challenges for the countries in the sustainable environmental management of their natural and ecological resources .At the same time, the growing volume and diversification of various waste streams have compounded these challenges .Waste management in many Asia-Pacific countries must deal with increasingly complex waste streams including industrial waste, electronic waste, plastics in coastal and marine environments, construction and demolition waste, and chemicals that add critical dimensions to the region’s sustainability.

The policy and scientific community in the region have recognized the large challenges of resource supply security, increasing waste and pollution, and climate change as critical constraints to future growth and rising material standards of living in the region .One of such critical challenges is the rising level of plastics in the coastal and marine environment, in particular the presence of microplastics (diameter <5 mm) in oceans and inland waters which are unintentionally ingested by many aquatic animals, posing a serious threat to the food safety of fishery and aquaculture products, and thereby affecting both human health and food security .

---

¹Bangkok 3R Declaration is a good-will, voluntary and legally non-binding.

Today plastic materials are present in nearly all spheres of modern life, starting from simple packaging, clothes containing synthetic fibres, containers, drinking bottles and vehicle parts and tyres to various life-supporting medical equipment. Their manufacture, use and discharge have significantly increased the amount of plastic waste, including plastic marine litter in oceans which is detrimental to the ecosystems, biodiversity, fishing and tourism industry and potentially human health. When improperly managed, plastics can make their way into the aquatic environment by land disposal or direct runoff and disintegrate into (macro) > 25 mm, (meso) >5 mm (and micro plastic) < 5 mm. (Plastic, predominantly single use plastic, makes up approximately 80-85 % of the total number of marine litter items, measured through beach counts. At the same time, once leaked into the marine environment, valuable plastic materials that could have been brought back into the economy through implementation of 3R (reduce, reuse and recycle) and circular economic development principle are also lost.

Unless well-coordinated preventive, collective and corrective measures are taken at the national, international, business and consumer levels to discourage the use of single-use plastics, and encourage the use of environmental friendly alternative materials, recycling and the adoption of sustainable production and consumption practices in using plastics and managing plastic pollution, and promote environmentally sound waste management on the whole stage of the collection, treatment and disposal to minimize the leakage of plastic waste into the ocean, and adoption of Extended Producer Responsibility principle for packaging products. Plastics pollution will pose a serious challenge to the sustainability of the coastal and marine ecosystem of the region. Given that the problem of marine litter is also transboundary in nature, joint international actions at the sub-regional and regional level are needed to promote 3R and circular economic development principles so as to prevent and reduce plastic marine litter, and work towards achievement of the SDG 14.

Declaration

We, the representatives of Asia-Pacific countries², city government representatives, international organizations, non-government organizations, private sector and industry groups, and professionals in the field of 3R, circular economy and waste management, having met at the Ninth Regional 3R Forum in Asia and the Pacific, held in Bangkok, the Kingdom of Thailand, from 4 to 6 March 2019,

Reaffirming our commitments towards achieving *the 2030 Agenda for Sustainable Development* and the underlined *Sustainable Development Goals (SDGs)*, including Goal 14

---

² Afghanistan, Australia, Bangladesh, Bhutan, Brunei Darussalam, Cambodia, Federated States of Micronesia, India, Indonesia, Japan, Kiribati, Republic of Korea, Lao People's Democratic Republic, Malaysia, Maldives, Marshall Islands, Mongolia, Myanmar, Nepal, Pakistan, Palau, the Philippines, the Russian Federation, Samoa, Singapore, Solomon Islands, Sri Lanka, Timor-Leste, Thailand, Tonga, Tuvalu, Vanuatu and Viet Nam.

which calls for the conservation and sustainable use of oceans, seas and marine resources for sustainable development and its Target 14.1 which calls for the prevention and significant reduction of marine pollution of all kinds, in particular from land-based activities, including marine debris and nutrient pollution,

Reaffirming our commitments to implement the *10-Year Framework of Programmes (10 YFP) on Sustainable Consumption and Production Patterns* in line with SDG 12, including all its underlined Targets which call for inter alia achieving the environmentally sound management of chemicals and all wastes throughout their life cycle, in accordance with agreed international frameworks, and significantly reduce their release to air, water and soil in order to minimize their adverse impacts on human health and the environment, and substantially reducing waste generation through prevention, reduction, recycling and reuse, and achieving sustainable management and efficient use of natural resources,

Noting the United Nations Environment Programme initiative on marine litter, in particular the Global Programme of Action for the Protection of the Marine Environment from Land-Based Activities (GPA), which aims to reduce significantly the amount of litter reaching the marine and coastal environment by the prevention or reduction of the generation of solid waste and improvements in its management, including collection, treatment, disposal, and recycling of litter,

Underscoring the importance of implementing various 3R policies and programmes, including necessary infrastructure development, to achieve the *Sustainable 3R Goals of the Ha Noi 3R Declaration (2013-2023)* which provides a common and regional vision and framework for moving towards a resource efficient and zero waste society,

Noting the outcome of the Maldives 3R Forum (2015) that 3R as an economic industry offers competitive solutions to many urban environment and development issues, including issues of plastic waste, provided 3Rs and resource efficiency are integrated into macroeconomic and development policies,

Noting the objectives of the *Adelaide 3R Declaration towards the Promotion of Circular Economy in Achieving Resource Efficient Societies in Asia and the Pacific under the 2030 Agenda for Sustainable Development (2016)* which calls among other things the need for strengthening coordination among countries and within countries to progressively adopt and implement circular economy plans, a whole-of-value chain approach, strategies and tools to reduce, reuse, and recycle natural resources in production, consumption and other life cycle stages, enabled by extended producer responsibility (EPR), environmentally friendly design, low emissions technology, ecological budgeting, financial incentives and investments, taking into account the prevailing economic conditions,

Recognizing the role of pristine coastal and marine environment as significant means and resources for sustainable tourism development, there by safeguarding the economic security of Asia-Pacific countries, especially Small Island Developing States (SIDS),

Taking into account the fact that improper management of plastic wastes have considerable impacts on biodiversity, water and air quality, economy including tourism industry and society,

Noting the challenges of plastic waste pollution have become critical issues world-wide, especially where marine plastic litter in marine crosses continents in ocean currents, thereby the shared concern for all countries,

Underscoring that plastic waste pollution has become a critical concern in the urban and coastal marine environment of the Asia-Pacific region, including the small island developing states (SIDS), and that most plastics do not truly degrade but break down into numerous smaller particles and remain hundreds of years into the future causing a range of impacts in coastal and marine environment, including bio-accumulation of hydrophobic persistent organic pollutants (POPs) like PCBs, DDTs, HCHs and others from the plastics through ingestion or food-chain (fish to fish and fish to people),

Reaffirming the commitment of East Asia Summit (EAS) Leaders' Statement on Combating Marine Plastic Debris which include improving and promoting the environmentally sound management of plastic waste and resource efficiency through land - and sea - based activities, and welcome ASEAN+3 Marine Plastics Debris Cooperative Action Initiative to enhance cooperation on combating marine plastic debris, adopted by ASEAN related Summits held in November 2018,

Noting the outcome of the Special ASEAN Ministerial Meeting on Marine Debris, held on 5 March 2019 in Bangkok, Thailand, which welcomed the ASEAN Framework of Action on Marine Debris. The Framework comprises four priority areas namely; 1) Policy Support and Planning 2) Research, Innovation and Capacity Building 3) Public Awareness, Education and Outreach, and 4) Private Sector Engagement,

Recognizing the importance of multiple benefits of 3R and circular economic development approach through savings of resource, environment, energy and cost-effectiveness towards prevention and reduction of plastic waste,

Reaffirming that the Regional 3R Forum in Asia and the Pacific has contributed to promote 3R and circular economy policies in Asia and the Pacific region.

Express our voluntary commitments to:

1. *Identify* gaps in the existing laws and institutions and regulations, and further reinforce the ongoing 3R and sustainable waste management actions and measures towards the issue of plastic waste, including single-use plastics;
2. *Develop* effective 3R policies, programmes, including infrastructure development in order to upscale there using and the recycling towards circular economic utilization of plastics, and to prevent leakage into the coastal and marine environment;
3. *Support* various innovative solutions for new and sustainable business models which would promote greening the supply chain and multi-use alternatives, including alternatives to single-use plastics products such as reusable, environmentally friendly biodegradable products, and eco-design of plastic products;
4. *Support* necessary research and development programmes on bio-based alternatives which would promote environment friendly bio-economy bringing in new sustainable business and employment opportunities while influencing consumer behavior towards green procurement;
5. *Strengthen* international agreements, policies, and cooperation towards efficient reduction and impacts of plastic waste pollution by reducing single-use plastics, promoting plastic waste recycle as resources, recyclable materials and waste-to-energy, among others;
6. *In conformity* with pertinent regulations and standards governing environmental quality, eco-systems, health and safety, protection of sensitive areas, costal and marine environment and endangered species, sitting, and land-use control, *promote and implement* environmentally friendly waste collection, segregation, transportation, recycling and final disposal;
7. *Promote* various public awareness programmes and campaigns in order to *discourage* the use of single-use plastics as a first priority; *build* an effective after-use plastic economy and *explore* ways to utilize end-of-life plastics as a valuable resource, which would help to make a transition towards circular economy;

8. *Promote* sharing of knowledge and best practices on the effective management of marine litter in the region and *support* the establishment of a regional knowledge hub for the purpose;

9. *Consider* mobilizing dedicated funds and investments for cost-effective plastic waste management technologies and plastics waste recycling facilities with an objective to protect the local environment and ecosystem, including coastal and marine environment which will in return attract international tourism resulting in increased government revenue generation and local employment opportunities;

10. *Promote* multilayer collaborations and partnerships such as the public-private-partnerships (PPP), as called upon by the Surabaya 3R Declaration (2014) and ASEAN+3 Marine Plastics Debris Cooperative Action Initiative, in order to implement various 3R programmes towards the prevention and proper management of plastic waste, including the marine debris; to this regard, *strengthen* regional cooperation in addressing the issues of single-use plastic products, including their detrimental impact on coastal and marine ecosystem; and

11. *Recognize* the importance of monitoring marine litter, and thereby, explore, develop and *harmonize* methods on counting beach litter items (such counts are internationally accepted as a reasonable indicator of the composition of marine litter towards informed decision making).

12. *Attach* significance of 3R and circular economy, and to that regard, the important role the private, business and industry sectors can play in mainstreaming 3R in their business operations and solutions, as Corporate Social Responsibility (CSR) and Extended Producer Responsibility (EPR), to many sustainability challenges faced by the Asia-Pacific countries.

Express our resolve to implement necessary 3R and circular economy policy and measures in Asia and the Pacific to prevent plastic waste pollution, including marine littering.

ពាក្យបញ្ជាក់

FINAL

BANGKOK DECLARATION ON COMBATING MARINE DEBRIS IN ASEAN REGION

WE, the Heads of State/Government of Member States of the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), namely, Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Republic of the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand and the Socialist Republic of Viet Nam (hereinafter referred to as "ASEAN Member States") on the occasion of the 34th ASEAN Summit in Bangkok, Thailand on 22 June 2019;

EMPHASISING the ASEAN Community Vision 2025, particularly the ASEAN Socio-Cultural Community (ASCC) Blueprint 2025 on Conservation and Sustainable Management of Biodiversity and Natural Resources which reaffirmed the commitment of strategic measures to "promote cooperation for the protection, restoration and sustainable use of coastal and marine environment, respond and deal with the risk of pollution and threats to marine ecosystem and coastal environment, in particular in respect of ecologically sensitive areas";

NOTING the common aspiration of the ASEAN Member States to implement the United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development, in particular to achieve Sustainable Development Goal 14: Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development, and its target 14.1 which seeks, by 2025, to "prevent and significantly reduce marine pollution of all kinds, in particular from land-based activities, including marine debris and nutrient pollution";

RECOGNISING the complementarities between ASEAN Community Vision 2025 and the United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development;

RECALLING the United Nations Conference to Support the Implementation of Sustainable Development Goal 14: Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources for sustainable development, which call for actions to prevent and significantly reduce marine pollution of all kinds, including by partnering with stakeholders at relevant levels to address their production, marketing and use of plastics and microplastics;

NOTING the United Nations Environment Assembly resolutions 3/7 entitled "Marine litter and microplastics", particularly paragraph 7(c) for the United Nations Environment Programme to facilitate the establishment and implementation of regional and national action plans to prevent and reduce litter and microplastics in the marine environment as requested by Member States;

FINAL

AFFIRMING the determination of the ASEAN Member States demonstrated in the East Asia Summit Leaders' Statement on Combating Marine Plastic Debris on 15 November 2018 to take concrete actions in combating marine plastic debris, in particular to strengthen regional and international cooperation by exploring the possible development of an EAS regional plan of action and guidelines, and promoting efforts to support the development of national action plan to prevent, reduce and manage marine plastic debris;

REITERATING our concern on the high and rapidly increasing levels of marine debris in particular marine plastic litter and the expected increase in negative effects on marine biodiversity, ecosystems, animal well-being, fisheries, maritime transport, recreation and tourism, local societies and economies, and the urgent need for strengthened knowledge of the levels and effects of microplastics and nanoplastics on marine ecosystem, food safety and human health;

NOTING the key findings, lessons learned and way forward from the EAS Conference on Combating Marine Plastic Debris in Bali on 6-7 September 2017, and the recommendations from the ASEAN Conference on Reducing Marine Debris in ASEAN Region in Phuket on 22-23 November 2017;

NOTING ALSO the discussions of the fourth session of the Intergovernmental Review Meeting on the Implementation of the Global Programme of Action for the Protection of the Marine Environment from Land-based Activities in Bali from 31 October to 1 November 2018;

RECOGNISING the importance of multi-stakeholder cooperation, knowledge sharing, technology transfer, increasing public awareness and innovation dissemination to combat marine debris;

RECOGNISING the need to enhance cooperation among the ASEAN Member States to protect marine environments and ensure sustainable use of marine resources;

EXTENDING our full support to advance partnerships between ASEAN and its partners to promote sustainability in all dimensions;

WELCOMING the convening of the Special ASEAN Ministerial Meeting on Marine Debris, on 5 March 2019 in Bangkok, where ASEAN Member States proposed robust solutions and a framework of action to combat marine debris in the region;

DO HEREBY DECLARE to combat marine debris, namely to:

STRENGTHEN actions at the national level as well as through collaborative actions among the ASEAN Member States and partners to prevent and significantly reduce marine debris, particularly from land-based activities, including environmentally sound management;

FINAL

ENCOURAGE an integrated land-to-sea approach to prevent and reduce marine debris, and strengthen national laws and regulations as well as enhance regional and international cooperation including on relevant policy dialogue and information sharing;

PROMOTE inter-sectoral coordination between ASEAN sectoral bodies to effectively address the multi-dimensional and far-reaching negative effects as well as sources of marine debris pollution;

ENHANCE the multi-stakeholder coordination and cooperation to combat marine debris, including implementing joint actions and partnerships for addressing such a challenge;

PROMOTE private sector engagement and investment in preventing and reducing marine debris, including partnerships between public and private sector through various mechanisms and incentives;

PROMOTE innovative solutions to enhance plastics value chains and improve resource efficiency by prioritising approaches such as circular economy and 3R (reduce, reuse, recycle), and welcome capacity building and exchange of best practices among ASEAN Member States as well as support from external partners in this regard;

STRENGTHEN research capacity and application of scientific knowledge to combat marine debris, in particular, to support science-based policy and decision making;

ACCELERATE advocacy and actions to increase public awareness and participation, and enhance education, with the aim to change behavior toward preventing and reducing marine debris;

WELCOME the ASEAN Framework of Action on Marine Debris of the Special ASEAN Ministerial Meeting on Marine Debris held on 5 March 2019 in Bangkok, and encourage the ASEAN Member States to timely implement the Framework.

ADOPTED in Bangkok, Thailand, in this Twenty-Second Day of June in the Two Thousand Nineteen, in a single original copy, in the English language.

ការអនុវត្ត

FINAL

ASEAN Framework of Action on Marine Debris

Marine debris is a transboundary issue which requires integrated regional cooperation. In addition to robust national actions to address marine debris strategies for strong collaboration are particularly crucial for the ASEAN region. Without immediate action, marine debris pollution may negatively impact marine biodiversity, environment, health, society and economy.

ASEAN Member States recognise the urgent need to take action and have made notable progress in combating marine debris.

The ASEAN Framework of Action on Marine Debris was developed to act on the recommendations from the ASEAN Conference on Reducing Marine Debris in ASEAN Region in Phuket in November 2017, taking into account the East Asia Summit (EAS) Conference on Combating Marine Plastic Debris in Bali in September 2017.

The Framework of Action on Marine Debris was welcomed by the Ministers and representatives responsible for natural resources, environment and marine affairs from all ASEAN Member States at the Special ASEAN Ministerial Meeting on Marine Debris on 5 March 2019 in Bangkok, Thailand.

The Framework comprises four (4) priority areas namely: (i) Policy Support and Planning; (ii) Research, Innovation, and Capacity Building; (iii) Public Awareness, Education, and Outreach; and (iv) Private Sector Engagement. Each priority area consists of actions and suggested activities for further collaboration in ASEAN region and among ASEAN and its partners in combating marine debris.

Framework / Actions	Suggested Activities*
Framework I: Policy Support and Planning	
A. Promote regional policy dialogue on prevention and reduction of marine debris from land- and sea-based activities by highlighting the issue, sharing information and knowledge, and strengthening regional coordination.	1. Organise regular regional policy dialogue/discussion on combating marine debris issues.
B. Mainstream multi-sectoral policy measures to address marine debris in national and ASEAN's development agenda and priorities.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Develop and implement long-term and robust strategy to combat marine debris, including having comprehensive waste management systems to prevent pollution and circular economy approaches. 2. Develop and implement extended producer responsibility (EPR) policies and schemes including design for environment, deposit refund, and take-back for reusing and recycling. 3. Encourage national authorities in collaboration with businesses to develop and promote product sustainability and circularity criteria to stimulate the market for sustainable products and secondary raw materials while concurrently, addressing the unsustainable use and disposal of single-use plastic products. 4. Develop/strengthen upstream policies for land-based leakage (including single-use plastics), and sea-based leakage (e.g. ghost nets, and waste from fishing vessels, maritime transport and marine tourism). 5. Welcome inter-sectoral initiatives and collaboration to effectively address marine debris through various relevant ASEAN-led mechanism. 6. Encourage national and local governments to incorporate marine debris issues in their priorities.
C. Encourage ASEAN Member States to implement relevant international laws and agreements related to waste management- such as MARPOL Annex V ship generated waste, Basel Convention, and UN Environment Assembly resolutions 3/7 on Marine Litter and Microplastics.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Incorporate international laws and agreements related to waste management into regional platforms. 2. Provide support for enabling conditions to the implementation of the international laws and agreement. 3. Conduct regular dialogue through webinar; and/or through Basel Convention Regional Centre for South-East Asia (BCRC-SEA).

Framework / Actions	Suggested Activities*
<p>D. Develop a regional action plan on combating marine debris in the ASEAN Region by applying integrated land-to-sea policy approaches.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Establish a taskforce on development of ASEAN regional action plan on combating marine debris as a mean to: <ol style="list-style-type: none"> 1.1. exchange information on existing national policy instruments to combat marine debris. 1.2. develop elements for a regional action plan. 1.3. compile the regional action plan in accordance with the national and regional context. 2. Review and analyse best practices of Regional Seas Programmes to combat marine debris. 3. Conduct feasibility study/consultative meeting on development of an ASEAN agreement on management of marine debris pollution. 4. Conduct feasibility study/consultative meeting on establishment of an ASEAN Centre on Combating Marine Debris. 5. Contribute to EAS efforts to develop the regional plan of action on combating marine plastic debris.
Framework II: Research, Innovation and Capacity Building	
<p>A. Compile regional baseline on status and impacts of marine debris in the ASEAN Region.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Review and analyse information and data on status and impacts of marine debris in the ASEAN region, and develop a regional base-line report. 2. Assess information and data gaps, and identify possible approaches to bridge the gaps.
<p>B. Strengthen regional, national and local capacities to develop and implement national action plans/initiatives.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Explore standardisation of methods for the measurement and monitoring of marine debris, based on existing/established protocols. 2. Conduct capacity assessment on addressing marine debris issue where appropriate and when requested to assess the existing capacity and capacity need of the ASEAN Member States to address marine debris issues. 3. Provide trainings on combating marine debris among ASEAN Member States as well as with support from external parties including monitoring and management of marine debris.

Framework / Actions	Suggested Activities*
C. Enhance scientific knowledge, transfer marine technology and promote innovative solution to combat marine debris.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Support research and sharing of scientific knowledge, technology and innovation development among ASEAN Member States, including by engaging research institutions, public and private sectors, international partners, and other relevant stakeholders. 2. Promote cooperation and partnership across research institutions to collect and exchange data and information and develop collaboration on combating marine debris including through national and international events/meetings, exchange visits. 3. Promote efforts to identify and replicate innovative solutions implemented by cities for combating marine debris. 4. Enhance research/study on marine debris, including plastics and microplastics. 5. Explore the possible development of a network for sharing marine debris data and information. 6. Promote efforts on research and development cooperation on the development of environmentally-friendly alternatives in combating marine debris.
D. Promote integration and application of scientific knowledge to enhance science-based decisions and policies on marine debris prevention and management.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promote science-policy interface in order to enhance interaction between scientist and policy maker, and accessibility to scientific information. 2. Disseminate scientific knowledge through various communication channels such as peer-review publication, conferences/meetings and mass media. 3. Encourage participation of scientist in policy making process, when appropriate, in order to provide evidence-based inputs to the policy. 4. Encourage scientists to incorporate multiple points of view, especially from policy maker, into study design, delivery and communication.
Framework III: Public Awareness, Education and Outreach	
A. Promote public awareness on status and impacts of marine debris and microplastics.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Develop communication materials on status and impacts of marine debris by incorporating science-based information. 2. Disseminate the information/materials to general public via advance communication platforms, mass media and public events.

Framework / Actions	Suggested Activities*
B. Accelerate advocacy strategy/ programme to promote behavior change to combat marine debris, and to incorporate marine debris issue into ASEAN's Culture of Prevention Initiative.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Develop communication plan to promote public awareness and behavior change 2. Adapt and apply best practices and campaigns which successfully change behavior. 3. Share alternative solutions and practices to prevent and reduce land- and sea- based debris. 4. Integrate scientific finding on status and impacts of marine debris in advocacy strategy/programme. 5. Engage multi-stakeholders including youth, public and private sectors, and government agencies in advocacy programs and outreach activities on combating marine debris.
C. Promote platforms for knowledge sharing, innovative solutions and best practices to combat marine debris.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organise expert exchange platforms and/or study-trip programmes. 2. Establish ASEAN information platform to exchange information and share innovative solution and best practices.
Framework IV: Private Sector Engagement	
A. Promote collaborative actions with private sector and industry associations to implement measures to address marine debris issues.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Support private sectors to implement measures to address marine debris issues.
B. Encourage private sector investment in and contribution to combat marine debris.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Engage private sector in campaigns such as programme and campaign on circular economy, product life-cycle management, sustainable consumption and production and “3R” approaches. 2. Mainstream private sectors support to develop research and innovation such as through project funding, and prioritise CSR activities on combating marine debris. 3. Promote private sector investment in redesigning products/packaging and alternative materials. 4. Engage value chain stakeholders to establish enabling mechanisms /infrastructure to increase waste recovery and recycling rates.

*These are a listing of potential activities by ASEAN and its partners for further discussion under the proposed Action Plan (Framework I, Action D).

ภาคผนวก จ

คำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
ที่ ๑๕ /๒๕๖๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก

ด้วย คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในการบริหารจัดการตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการปลายทาง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๒๘/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการในคณะกรรมการต่างๆ ตามกฎหมายและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดังกล่าว จึงแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประธานอนุกรรมการ
๒) อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	รองประธานอนุกรรมการ
๓) อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๔) อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕) อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖) อธิบดีกรมการท่องเที่ยว หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘) ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๙) อธิบดีกรมการค้าภายใน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๐) อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๑) อธิบดีกรมประมง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๒) ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๓) นายปริญญา เทวานฤมิตรกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารจัดการ	อนุกรรมการ
๑๔) นายณพงศ์ นพเกตุ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
	๑๕) นายภาวิฑูญ...

๑๕) นายภาวิญญ์ เกลิงศรี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑๖) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๗) ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๘) ผู้อำนวยการสถาบันพลาสติก หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๙) นายกสมาคมโรงแรมไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๐) นายกสมาคมผู้ค้าปลีกไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๑) ผู้อำนวยการสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิล เพื่อสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๒) ผู้อำนวยการสำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการและ เลขานุการ
๒๓) ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ ๑
๒๔) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ ๒
๒๕) ผู้อำนวยการส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ ๓

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ เสนอแนะมาตรการการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ
รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศแบบบูรณาการ

๒.๒ เสนอแนะแนวทาง รูปแบบ หรือกลไก ในการบริหารจัดการตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต
การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการปลายทาง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศ

๒.๓ ติดตามประเมินผล และปรับปรุงมาตรการ แนวทางในการดำเนินการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาขยะพลาสติกของประเทศ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๒.๔ แต่งตั้งคณะทำงานตามที่เห็นสมควร เพื่อปฏิบัติงานตามที่รับมอบหมาย

๒.๕ ปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก

(ประวีตร วงศ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่
ประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ภาคผนวก จ

คำสั่งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก
ที่ ๑ /๒๕๖๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก

ด้วย คณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติกจำนวน ๓ คณะ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ในการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในการบริหารจัดการตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการปลายทาง

ฉะนั้น อาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ข้อ ๒.๔ และมติคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกดังกล่าว จึงแต่งตั้งคณะทำงาน จำนวน ๓ คณะ ได้แก่ ๑) คณะทำงานด้านการพัฒนากลไกการจัดการพลาสติก ๒) คณะทำงานด้านการส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ๓) คณะทำงานด้านการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติก ภายใต้คณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. คณะทำงานด้านการพัฒนากลไกการจัดการพลาสติก

๑.๑ องค์ประกอบ

๑) รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	ประธานคณะทำงาน
๒) ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	คณะทำงาน
๓) ผู้แทนสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๔) ผู้แทนกรมประมง	คณะทำงาน
๕) ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๖) ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คณะทำงาน
๗) ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนกรมการท่องเที่ยว	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนสถาบันพลาสติก	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนสมาคมผู้ค้าปลีกไทย	คณะทำงาน
๑๓) ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย	คณะทำงาน
๑๔) ผู้แทนสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน

/๑๕) ผู้แทน...

กระดาษนี้ผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ ร้อยละ ๑๐๐

๑๕) ผู้แทนองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	คณะทำงาน
๑๖) เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๗) เจ้าหน้าที่สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ ๑
๑๘) เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ ๒
๑๙) เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ ๓

๑.๒ อำนาจหน้าที่

- ๑) ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับฟังข้อมูลสภาพปัญหาอุปสรรคในการจัดการขยะพลาสติกจากทุกภาคส่วน
- ๒) กำหนดร่างกรอบและแนวทางในการจัดการพลาสติกอย่างครอบคลุมและครบวงจร ทั้งกลไกทางด้านเศรษฐศาสตร์ การพัฒนากฎหมาย เพื่อใช้ในการบริหารจัดการพลาสติกอย่างยั่งยืน
- ๓) จัดทำร่างแผนที่นำทาง (Road Map) การจัดการขยะพลาสติก ๒๐ ปี และแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก (๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศแบบบูรณาการ
- ๔) เสนอแนะแนวทาง ในการสร้างโมเดลเมืองสะอาดในพื้นที่นำร่อง ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนระบบการคัดแยก และจัดการขยะที่ดี และขยายการดำเนินงานไปยังพื้นที่อื่น
- ๕) ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก

๒. คณะทำงานด้านการส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์

๒.๑ องค์กรประกอบ

๑) รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	ประธานคณะทำงาน
๒) ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๓) ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงาน
๔) ผู้แทนสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๕) ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก	คณะทำงาน
๖) ผู้แทนสมาคมสร้างสรรค์ไทย	คณะทำงาน
๗) ผู้แทนสมาคมผู้ค้าปลีกไทย	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนสมาคมอาคารชุดไทย	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๓) นาวาเอกมนตรี ชูนามชัย ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๑๔) ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	คณะทำงานและเลขานุการ
๑๕) เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ ๑
๑๖) เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ ๒
๑๗) เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ ๓

/๒.๒ อำนาจ...

๒.๒ อำนาจหน้าที่

๑) ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก

๒) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกผ่านช่องทางต่าง ๆ

๓) จัดทำร่างแผนปฏิบัติการและขับเคลื่อนการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก

๔) ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก

๓. คณะทำงานด้านการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติก

๓.๑ องค์ประกอบ

๑) ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก	ประธานคณะทำงาน
๒) รองประธานกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก	คณะทำงาน
๓) ผู้อำนวยการสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๔) ผู้อำนวยการสถาบันน้ำและสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน	คณะทำงาน
๕) ผู้อำนวยการสถาบันพลาสติก	คณะทำงาน
๖) ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย	คณะทำงาน
๗) ผู้แทนองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนบริษัท กลุ่มเซ็นทรัล จำกัด	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนกลุ่มบริษัท ดาว ประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด	คณะทำงาน
๑๓) ผู้แทนบริษัท สยามพิวรรธน์ จำกัด	คณะทำงาน
๑๔) ผู้แทนภาคเอกชนภายใต้โครงการความร่วมมือภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม เพื่อจัดการพลาสติกและขยะอย่างยั่งยืน	คณะทำงาน
๑๕) ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงาน
๑๖) ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม	คณะทำงาน
๑๗) ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๑๘) ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ	คณะทำงาน
๑๙) องค์กรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN)	คณะทำงาน
๒๐) เจ้าหน้าที่สถาบันพลาสติก	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๑) เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

/๓.๒. อำนาจ...

๓.๒. อำนวยการหน้าที่

- ๑) พัฒนารูปแบบการนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ ตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)
- ๒) เสนอแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลพลาสติกในประเทศไทย (Thailand Plastic Material Flow Database)
- ๓) ส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกในกระบวนการผลิต และส่งเสริมอุตสาหกรรมรีไซเคิลในประเทศให้มีการดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน
- ๔) ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายวิจารณ์ สีมาฉายา)

ประธานอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก

คำสั่งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก

ที่ กค/ ๒๕๖๑

เรื่อง เพิ่มเดิมองค์ประกอบคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก

อนุสนธิ คำสั่งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ที่ ๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติกนั้น

เนื่องจากคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก ชุดคณะทำงานด้านการพัฒนา กลไกการจัดการพลาสติก ได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เห็นชอบให้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก ชุดคณะทำงาน ด้านการพัฒนา กลไกการจัดการพลาสติก เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการดำเนินงานของ คณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ในการขับเคลื่อนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของ ประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในการบริหารจัดการตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการปลายทาง จึงมีคำสั่งให้ เพิ่มเดิมองค์ประกอบของคณะทำงานด้านการพัฒนา กลไกการจัดการพลาสติก ดังนี้

๑. ผู้แทนกรมสรรพสามิต	คณะทำงาน
๒. ผู้แทนกองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๓. ผู้แทนกองทุนสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๔. ผู้แทนกองกฎหมาย กรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงาน

๕. นอกจากนี้ที่เพิ่มเติมตามข้อ ๑ - ข้อ ๔ แล้ว ให้เป็นไปตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ที่ ๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติก

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายวิจารณ์ สิมาฉายา)

ประธานคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก

กระดาษนี้ผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ ร้อยละ ๑๐๐

ภาคผนวก ข

คำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ที่ ๒๑ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์

ด้วย คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบกับการยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ลงวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ และเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๖๖/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง มอบหมายและมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่ ประธานกรรมการ ในคณะกรรมการต่าง ๆ ตามกฎหมายและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดังกล่าว จึงมีคำสั่ง ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๘ /๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก

ข้อ ๒ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ประธานกรรมการ
๒) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รองประธานกรรมการ
๓) รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๔) ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๕) ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๖) ปลัดกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๗) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๙) อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๐) อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

๑๑) อธิบดีกรม...

๑๑) อธิบดีกรมอนามัย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๒) อธิบดีกรมศุลกากร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๓) อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๔) อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๕) อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๖) อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๗) อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๘) เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๙) ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๐) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๑) ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๒) ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๓) ผู้อำนวยการสถาบันพลาสติก หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๔) ผู้อำนวยการสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๕) ประธานคณะอนุกรรมการกำกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๒๖) อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๗) รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการคนที่ ๑
๒๘) ผู้อำนวยการกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการคนที่ ๒
๒๙) เจ้าหน้าที่กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการคนที่ ๓

ข้อ ๓ ให้คณะอนุกรรมการฯ ตามข้อ ๒ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๓.๑ เสนอแนะมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ แบบบูรณาการ

๓.๒ เสนอแนะ...

๓.๒ เสนอแนะแนวทาง รูปแบบ หรือกลไก ในการบริหารจัดการตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการปลายทาง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ

๓.๓ ติดตามประเมินผล และปรับปรุงมาตรการ แนวทางในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ภายในประเทศ และที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ รวมทั้งเร่งรัดการดำเนินการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

๓.๔ แต่งตั้งคณะทำงานตามความเห็นสมควร เพื่อปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๕ ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

พลเอก

(ประวิตร วงษ์สุวรรณ)

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่
ประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ภาคผนวก ข

คำสั่งคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์

ที่ ๑ / ๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์

ด้วย คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์จำนวน ๓ คณะ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ในการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในการบริหารจัดการตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการปลายทาง

ฉะนั้น อาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ข้อ ๓.๔ และมติคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว จึงแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๓ คณะ คือ ๑) คณะทำงานด้านการพัฒนาการจัดการพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ๒) คณะทำงานด้านการส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์การจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ๓) คณะทำงานด้านการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติก ภายใต้คณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. คณะทำงานด้านการพัฒนาการจัดการพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์

๑.๑ องค์ประกอบ

๑) รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษที่ได้รับมอบหมาย	ประธานคณะทำงาน
๒) ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงาน
๓) ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม	คณะทำงาน
๔) ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	คณะทำงาน
๕) ผู้แทนกรมอนามัย	คณะทำงาน
๖) ผู้แทนกรมศุลกากร	คณะทำงาน
๗) ผู้แทนกรมการค้าต่างประเทศ	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน

๑๐) ผู้แทน...

๑๐) ผู้แทนกรมสรรพสามิต	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	คณะทำงาน
๑๓) ผู้แทนกองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๑๔) ผู้แทนกองกฎหมาย กรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงาน
๑๕) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๖) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๗) ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย	คณะทำงาน
๑๘) ผู้แทนสมาคมผู้ค้าปลีกไทย	คณะทำงาน
๑๙) ผู้แทนสถาบันพลาสติก	คณะทำงาน
๒๐) ผู้แทนสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์ และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๒๑) ผู้แทนองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	คณะทำงาน
๒๒) ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก	คณะทำงาน
๒๓) ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และโทรคมนาคม	คณะทำงาน
๒๔) ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมการจัดการเพื่อสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๒๕) ผู้แทนสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	คณะทำงาน
๒๖) ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และโทรคมนาคมไทย	คณะทำงาน
๒๗) นางสาวสุจิตรา วาสนาดำรงดี ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๒๘) ผู้อำนวยการส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย กรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงานและเลขานุการร่วม
๒๙) ผู้อำนวยการส่วนของเสียอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงานและเลขานุการร่วม
๓๐) เจ้าหน้าที่กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๑.๒ หน้าที่และอำนาจ

๑) กำหนดร่างกรอบ แนวทาง และมาตรการในการจัดการพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างครอบคลุมและครบวงจรทั้งที่เกิดขึ้นภายในประเทศและการนำเข้าจากต่างประเทศ เสนอแนะกลไกทางด้านเศรษฐศาสตร์ การพัฒนากฎหมาย เพื่อใช้ในการบริหารจัดการพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างยั่งยืน

๒) ขับเคลื่อน...

๒) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและติดตามประเมินผลตาม Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๓ และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศแบบบูรณาการ

๓) เสนอแนะแนวทางในการสร้างโมเดลเมืองสะอาดสำหรับพื้นที่นำร่องเพื่อการจัดการขยะพลาสติก ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนระบบการคัดแยกและจัดการขยะที่ดี และขยายการดำเนินงานไปยังพื้นที่อื่น

๔) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและติดตามประเมินผลตามร่างกรอบ แนวทาง และมาตรการในการจัดการพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ มอบหมาย

๕) ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์

๖) ให้งานผลการดำเนินงานต่อคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นระยะตามสมควร

๒. คณะทำงานด้านการส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์การจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์

๒.๑ องค์กรประกอบ

๑) รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับมอบหมาย	ประธานคณะทำงาน
๒) ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงาน
๓) ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	คณะทำงาน
๔) ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	คณะทำงาน
๕) ผู้แทนกรมอนามัย	คณะทำงาน
๖) ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	คณะทำงาน
๗) ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนสมาคมสร้างสรรค์ไทย	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนสมาคมผู้ค้าปลีกไทย	คณะทำงาน
๑๓) ผู้แทนสมาคมอาคารชุดไทย	คณะทำงาน
๑๔) ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย	คณะทำงาน
๑๕) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน

๑๖) ผู้แทน...

๑๖) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	คณะทำงาน
๑๗) ผู้แทนสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๑๘) ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก	คณะทำงาน
๑๙) ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคม	คณะทำงาน
๒๐) ผู้แทนกลุ่มอุตสาหกรรมการจัดการเพื่อสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๒๑) ผู้แทนสถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	คณะทำงาน
๒๒) ผู้แทนสถาบันน้ำและสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน	คณะทำงาน
๒๓) ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมไทย	คณะทำงาน
๒๔) ผู้แทนองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	คณะทำงาน
๒๕) ผู้แทนโครงการความร่วมมือภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาสังคมเพื่อจัดการพลาสติกและขยะอย่างยั่งยืน (PPP Plastic)	คณะทำงาน
๒๖) นาวาเอก มนต์รี ชูนามชัย ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๒๗) ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๒๘) ผู้อำนวยการส่วนรณรงค์ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๙) เจ้าหน้าที่กองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๒ หน้าที่และอำนาจ

- ๑) ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์
- ๒) รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านช่องทางต่าง ๆ
- ๓) ขับเคลื่อนการดำเนินงานและติดตามประเมินผลตามแผนปฏิบัติการและขับเคลื่อนการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก
- ๔) ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์
- ๕) ให้อำนาจผลการดำเนินงานต่อคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นระยะตามสมควร

๓. คณะทำงานด้านการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากขยะพลาสติก

๓.๑ องค์ประกอบ

๑) ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก	ประธานคณะทำงาน
๒) ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงาน
๓) ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม	คณะทำงาน
๔) ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๕) ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ	คณะทำงาน
๖) ผู้แทนบริษัท กลุ่มเซ็นทรัล จำกัด	คณะทำงาน
๗) ผู้แทนกลุ่มบริษัท ดาว ประเทศไทย	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนบริษัท สยามพิวรรธน์ จำกัด	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนสมาคมอุตสาหกรรมพลาสติกไทย	คณะทำงาน
๑๓) ผู้อำนวยการสถาบันพลาสติก	คณะทำงาน
๑๔) ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย	คณะทำงาน
๑๕) ผู้อำนวยการสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๑๖) ผู้อำนวยการสถาบันน้ำและสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน	คณะทำงาน
๑๗) ผู้แทนองค์กรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN)	คณะทำงาน
๑๘) ผู้แทนองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	คณะทำงาน
๑๙) รองประธานกลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก	คณะทำงาน
๒๐) ผู้แทนภาคเอกชนภายใต้โครงการความร่วมมือภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม เพื่อจัดการพลาสติกและขยะอย่างยั่งยืน	คณะทำงาน
๒๑) เจ้าหน้าที่สถาบันพลาสติก	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๒) เจ้าหน้าที่กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓) เจ้าหน้าที่กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๓.๒ หน้าที่และอำนาจ

- ๑) พัฒนารูปแบบและขยายผลการนำพลาสติกกลับมาใช้ประโยชน์ ตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)
- ๒) จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลพลาสติกในประเทศไทย (Thailand Plastic Material Flow Database)
- ๓) ส่งเสริมสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกในกระบวนการผลิตและส่งเสริมอุตสาหกรรมรีไซเคิลในประเทศให้มีการดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน
- ๔) ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์
- ๕) ให้อำนาจการดำเนินงานต่อคณะกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นระยะตามสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

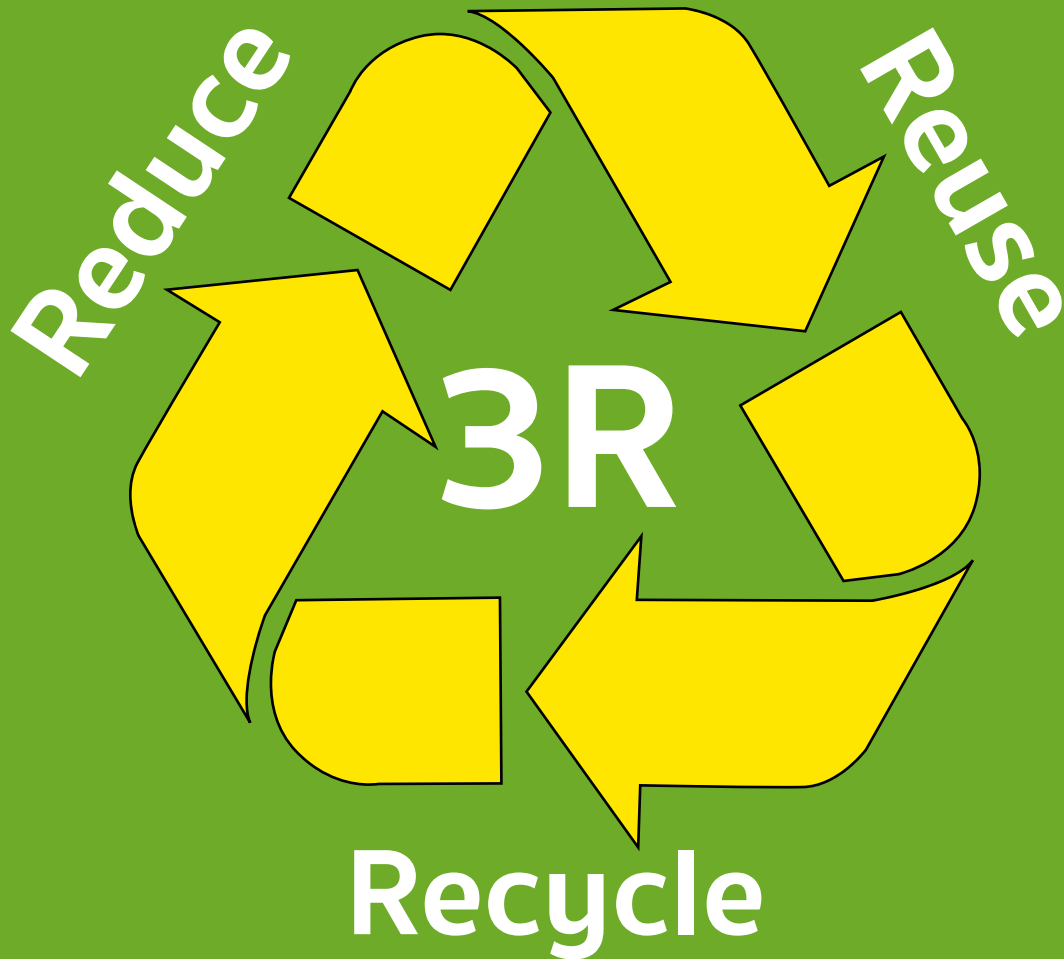
สั่ง ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายวรารุช ศิลปอาชา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ประธานอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและ
ขยะอิเล็กทรอนิกส์

พิมพ์ครั้งที่	๑
ปีที่พิมพ์	๒๕๖๔
จำนวน	๑,๐๐๐ เล่ม
สถานที่พิมพ์	บริษัท ฮีลท์ จำกัด

จัดทำโดย กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เลขที่ ๙๒ ซอยพหลโยธิน ๗ แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทร. ๐ ๒๒๙๘ ๒๔๙๑-๙๙ โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๓๙๘ <http://www.pcd.go.th>
เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์และมีลิขสิทธิ์ในเอกสารฉบับนี้
ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ครั้งที่ ๑) พิมพ์ที่ บริษัท ซีซี จำกัด